

Rolnummers 5391, 5392, 5393, 5394, 5396 en 5397
Arrest nr. 71/2013 van 22 mei 2013

A R R E S T

In zake : de beroepen tot vernietiging van de wet van 24 oktober 2011 « tot vrijwaring van een duurzame financiering van de pensioenen van de vastbenoemde personeelsleden van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten en van de lokale politiezones, tot wijziging van de wet van 6 mei 2002 tot oprichting van het fonds voor de pensioenen van de geïntegreerde politie en houdende bijzondere bepalingen inzake sociale zekerheid en houdende diverse wijzigingsbepalingen », ingesteld door de cvba « Intercommunale pour la Gestion et la Réalisation d'Etudes Techniques et Economiques » en anderen.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters R. Henneuse en M. Bossuyt, en de rechters E. De Groot, L. Lavrysen, A. Alen, J.-P. Snappe, J.-P. Moerman, E. Derycke, J. Spreutels, T. Merckx-Van Goey, P. Nihoul en F. Daoût, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter R. Henneuse,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van de beroepen en rechtspleging

1. Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 26 april 2012 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 30 april 2012, is beroep tot vernietiging ingesteld van de wet van 24 oktober 2011 « tot vrijwaring van een duurzame financiering van de pensioenen van de vastbenoemde personeelsleden van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten en van de lokale politiezones, tot wijziging van de wet van 6 mei 2002 tot oprichting van het fonds voor de pensioenen van de geïntegreerde politie en houdende bijzondere bepalingen inzake sociale zekerheid en houdende diverse wijzigingsbepalingen » (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 3 november 2011) door de cvba « Intercommunale pour la Gestion et la Réalisation d'Etudes Techniques et Economiques » (IGRETEC), met zetel te 6000 Charleroi, boulevard Mayence 1.

2. Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 27 april 2012 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 2 mei 2012, is beroep tot vernietiging ingesteld van dezelfde wet door de cvba « Association intercommunale Bureau Economique de la Province de Namur », met zetel te 5000 Namen, avenue Sergent Vrithoff 2.

3. Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 2 mei 2012 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 3 mei 2012, is beroep tot vernietiging ingesteld van dezelfde wet door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van Turnhout, waarvan de kantoren gevestigd zijn te 2300 Turnhout, Albert Van Dyckstraat 20, het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van Bree, waarvan de kantoren gevestigd zijn te 3960 Bree, Peerderbaan 37, het « A.Z. Sint-Dimpna, Autonome Verzorgingsinstelling (AV) », met zetel te 2440 Geel, J.B. Stessenstraat 2, het « Ziekenhuis Oost-Limburg, Autonome Verzorgingsinstelling (AV) », met zetel te 3600 Genk, Schiepse Bos 6, het « Algemeen Stedelijk Ziekenhuis, Autonome Verzorgingsinstelling (AV) », met zetel te 9300 Aalst, Merestraat 80, de vzw « Het Ziekenhuisnetwerk Antwerpen », met zetel te 2060 Antwerpen, Lange Beeldekenstraat 267, de vzw « A.Z. Turnhout », met zetel te 2300 Turnhout, Steenweg op Merksplas 44, de vzw « A.Z. Sint-Elisabeth », met zetel te 2200 Herentals, Nederrij 133, de vzw « Jessa Ziekenhuis », met zetel te 3500 Hasselt, Salvatorstraat 20, de « Autonome Verzorgingsinstelling Virga Jesseziekenhuis (AV) », met zetel te 3500 Hasselt, Stadsomvaart 11, en de vzw « Icuro », met zetel te 1040 Brussel, Handelsstraat 82.

4. Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 2 mei 2012 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 3 mei 2012, is beroep tot vernietiging ingesteld van dezelfde wet, minstens van artikel 5, § 3, ervan, door de stad Beringen.

5. Bij verzoekschriften die aan het Hof zijn toegezonden bij op 3 mei 2012 ter post aangetekende brieven en ter griffie zijn ingekomen op 4 mei 2012, zijn beroepen tot vernietiging ingesteld van dezelfde wet door de stad Andenne en door de politiezone « des Arches », met kantoren te 5300 Andenne, avenue Reine Elisabeth 29.

Die zaken, ingeschreven onder de nummers 5391, 5392, 5393, 5394, 5396 en 5397 van de rol van het Hof, werden samengevoegd.

Memories zijn ingediend door :

- de cvba « SPI », waarvan de maatschappelijke zetel is gevestigd te 4000 Luik, rue du Vertbois 11;

- de Waalse Regering, in de zaak nr. 5391;

- de Ministerraad, in elke van de zaken.

De verzoekende partijen hebben memories van antwoord ingediend, en de cvba « SPI » en de Ministerraad hebben ook memories van wederantwoord ingediend.

Op de openbare terechtzitting van 16 april 2013 :

- zijn verschenen :

. Mr. J. Bourtembourg, advocaat bij de balie te Brussel, voor de verzoekende partijen in de zaken nrs. 5391, 5392, 5396 en 5397;

. Mr. K. Salomez, advocaat bij de balie te Gent, *loco* Mr. W. van Eeckhoutte, advocaat bij het Hof van Cassatie, voor de verzoekende partij in de zaak nr. 5393;

. Mr. D. De Keuster, advocaat bij de balie te Antwerpen, voor de verzoekende partij in de zaak nr. 5394;

. Mr. M. Strongylos en Mr. G. Massart, advocaten bij de balie te Luik, voor de cvba « SPI »;

. Mr. B. Lombaert en Me A. Carton, tevens *loco* Me D. D'Hooghe en Mr. L. Schellekens, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters-verslaggevers P. Nihoul en E. De Groot verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde advocaten gehoord;

- zijn de zaken in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *In rechte*

- A -

Ten aanzien van de ontvankelijkheid van de beroepen

A.1.1. De verzoekende partijen in de zaken nrs. 5391 en 5392 zijn intercommunale verenigingen die bij het gemeenschappelijk pensioenstelsel van de plaatselijke overheden waren aangesloten. Zij preciseren dat zij allebei hebben geopteerd voor een indienstneming van hun personeel bij arbeidsovereenkomst. De verzoekende partijen in de zaak nr. 5393 zijn openbare centra voor maatschappelijk welzijn en ziekenhuizen, die statutair personeel in dienst hebben waarvoor de pensioenbijdrageregeling geldt die werd ingevoerd bij de wet van

24 oktober 2011 « tot vrijwaring van een duurzame financiering van de pensioenen van de vastbenoemde personeelsleden van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten en van de lokale politiezones, tot wijziging van de wet van 6 mei 2002 tot oprichting van het fonds voor de pensioenen van de geïntegreerde politie en houdende bijzondere bepalingen inzake sociale zekerheid en houdende diverse wijzigingsbepalingen » (hierna : de wet van 24 oktober 2011). De verzoekende partijen in de zaken nrs. 5394 en 5396 zijn steden, en de verzoekende partij in de zaak nr. 5397 is een politiezone.

A.1.2.1. De Ministerraad werpt een eerste exceptie op van onontvankelijkheid van de beroepen in de zaken nrs. 5391, 5392, 5393, 5396 en 5397, die is afgeleid uit de schending van artikel 6 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof. Hij doet gelden dat de middelen onduidelijk en onvolledig zijn en enkel algemene kritiek formuleren op de wet in haar geheel, zonder precies aan te geven welke artikelen ervan ongrondwettig zouden zijn.

A.1.2.2. De verzoekende partijen antwoorden dat de middelen gericht zijn tegen een wet, voeren de schending aan van uitdrukkelijk vermelde rechtsregels en geven de manier aan waarop de bestreden bepalingen de aangevoerde vormen schenden. Zij voegen eraan toe dat de Ministerraad met zijn memorie aantoonde dat hij volkomen in staat is geweest om erop te antwoorden.

A.1.2.3. In antwoord daarop doet de Ministerraad gelden dat louter de omstandigheid dat hij een memorie heeft ingediend, de verzoekende partijen niet kan ontslaan van de verplichting om artikel 6 van de bijzondere wet op het Grondwettelijk Hof in acht te nemen.

A.1.3.1. De Ministerraad werpt een tweede exceptie van onontvankelijkheid op van de beroepen in de zaken nrs. 5391, 5392, 5396 en 5397, afgeleid uit het feit dat de verzoekende partijen hun belang om in rechte te treden niet aantonen. Hij doet gelden dat, ook al tonen zij goed aan dat de bestreden wet op hen van toepassing is, zij daarentegen niet bewijzen welk rechtstreeks en ongunstig effect zij op hun situatie zou kunnen hebben. Hij is daarentegen van mening dat de toepassing van de wet een gunstig effect heeft op de situatie van de verzoekende partijen in de zaken nrs. 5391, 5392 en 5396.

A.1.3.2. De verzoekende partijen antwoorden dat de vaststelling dat hun bij de bestreden wetgeving nieuwe verplichtingen worden opgelegd, volstaat om hun belang om de vernietiging ervan te vorderen aan te tonen, en onderstrepen dat, indien het onontbeerlijk zou zijn het systeem van de pensioenen te herzien, men andere hervormingen had kunnen overwegen.

A.1.4.1. De Ministerraad werpt een derde exceptie van onontvankelijkheid op van het beroep in de zaak nr. 5393, die is afgeleid uit het feit dat de verzoekende partijen hun belang om in rechte te treden niet aantonen. Wat de vzw « Icuro » betreft, doet de Ministerraad gelden dat het niet gaat om een lokaal of provinciaal bestuur of om een politiezone, zodat de bestreden wet niet van toepassing is op haar situatie. Hij voegt eraan toe dat die partij niet aantoonde dat zij een collectief belang behartigt namens haar leden. De Ministerraad doet overigens gelden dat de zesde tot negende verzoekende partij ziekenhuizen zijn, georganiseerd in de vorm van verenigingen of privaatrechtelijke vennootschappen, die geen benoemd personeel in dienst kunnen hebben en die als privéwerkgevers zijn aangesloten bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid. Hij stelt vast dat de bestreden wet niet op hen van toepassing is en dat zij dus geen belang hebben om de vernietiging ervan te vorderen. Ten slotte wijst de Ministerraad erop, wat de eerste tot vijfde en de tiende verzoekende partij betreft, dat zij niet aantonen in welk opzicht de bestreden wet een ongunstig effect heeft op hun situatie.

A.1.4.2. De eerste tot vijfde en de tiende verzoekende partij antwoorden dat zij binnen het toepassingsgebied van de bestreden wet vallen en in dat opzicht een belang hebben om de vernietiging ervan te vorderen. De zesde tot negende verzoekende partij erkennen dat zij niet binnen het toepassingsgebied van de wet vallen, maar doen gelden dat deze niettemin een invloed heeft op hun situatie omdat zij verenigingen zijn die personeel tewerkstellen dat hun door de OCMW's ter beschikking wordt gesteld en waarvoor zij aan die laatste de last van de sociale bijdragen moeten terugbetalen. Zij doen gelden dat de simulaties aantonen dat de bestreden wet een ongunstig effect heeft op hun financiële situatie.

De vzw « Icuro » antwoordt dat zij over een collectief belang beschikt om in rechte te treden.

A.1.4.3. In antwoord daarop betwist de Ministerraad het feit dat de privéziekenhuizen moeten bijdragen in de lasten die de responsabiliseringsbijdragen voor de OCMW's inhouden, omdat deze niet kunnen worden beschouwd als kosten met betrekking tot de personeelsleden die door het OCMW worden gedetacheerd ten gunste van het ziekenhuis.

A.1.5.1. De Ministerraad werpt een vierde exceptie van onontvankelijkheid op van het beroep in de zaak nr. 5394, die is afgeleid uit de ontstentenis, voor de verzoekende partij, van een belang om in rechte te treden. Hij doet gelden dat zij, in tegenstelling tot hetgeen zij beweert, geen enkel nadeel lijdt van de toepassing van de bestreden wet, en dat zij daarentegen zelfs erdoor wordt bevoordeeld omdat zij slechts het basispercentage verschuldigd is en geen responsabiliseringsbijdrage moet betalen.

A.1.5.2. De verzoekende partij in de zaak nr. 5394 antwoordt dat zij door de bestreden wet rechtstreeks en ongunstig wordt geraakt, en beijvert zich om dat aan te tonen met een simulatie van de gevolgen van de wet voor haar financiële situatie. Zij voegt eraan toe dat het mogelijk was geweest om het probleem van de pensioenen op te lossen via een andere hervorming, die voor haar situatie minder nadelig zou zijn geweest.

A.2. De cvba « SPI Agence de développement pour la province de Liège » (afgekort SPI), tussenkomen de partij, zet uiteen dat zij een intercommunale is die de vorm heeft aangenomen van een coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, en dat zij deel uitmaakt van « pool 1 ». Zij doet gelden dat de bij de bestreden wet doorgevoerde hervorming bepaalde categorieën van besturen die, zoals zij, slechts zeer weinig, of zelfs helemaal geen statutair personeel meer tewerkstellen, op een ernstige, ongewone en onevenredige wijze in gevaar brengt. Zij vordert de vernietiging van de artikelen 11 tot 14, 18 tot 20 en 26 van de wet van 24 oktober 2011.

Ten aanzien van de middelen

A.3.1. De verzoekende partijen in de zaken nrs. 5391, 5392 en 5396 leiden een eerste middel af uit de schending, door de wet van 24 oktober 2011, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. Zij doen gelden dat de wet van 24 oktober 2011 de lokale besturen die reeds vóór 1 januari 1994 bijdroegen aan de solidariteitsregeling inzake pensioenen van de lokale besturen, de lokale besturen die zich na 1 januari 1994 bij het gesolidariseerd stelsel hebben aangesloten wanneer zij daar een belang bij hadden, en die welke hebben beslist zich niet te verzetten tegen de vanaf 1 januari 2012 ambtshalve aansluiting bij het nieuwe stelsel omdat zij er hun voordeel mee deden, op dezelfde manier behandelt, zowel wat betreft de basispensioenbijdragen vanaf 2016, als wat betreft de aanvullende pensioenbijdragen voor individuele responsabilisering en de regularisatiebijdragen in geval van vaste benoeming van een contractueel personeelslid. Zij zijn van mening dat het strijdig is met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie de lokale besturen die jarenlang hebben bijgedragen aan een solidariteitsstelsel door, in voorkomend geval, bijdragen te betalen waarvan het bedrag hoger was dan de kosten die door het gemeenschappelijk stelsel werden gedragen voor het pensioen van hun personeelsleden en hun rechthebbenden, te verplichten opnieuw aanzienlijke inspanningen te doen om solidair te zijn met diegenen die pas in het gemeenschappelijk stelsel stappen wanneer hetgeen zij als bijdrage moeten betalen, lager is dan de kosten die zij zouden moeten dragen wanneer zij niet voor het gemeenschappelijk stelsel zouden kiezen.

Het eerste middel in de zaak nr. 5397 is identiek aan die middelen, onder voorbehoud dat de verzoekende partij de lokale besturen die reeds vóór de wet van 24 oktober 2011 bijdroegen aan de solidariteitsregeling inzake pensioenen van de lokale besturen, en de lokale besturen die hebben beslist zich niet te verzetten tegen de vanaf 1 januari 2012 ambtshalve aansluiting bij het nieuwe stelsel, omdat zij er hun voordeel mee deden, vergelijkt.

A.3.2. De cvba « SPI », tussenkomen de partij, is eveneens van mening dat de artikelen 10 en 11 van de Grondwet zijn geschonden doordat de provinciale en lokale besturen op identieke wijze worden behandeld wat de toepassing van het basisbijdragepercentage betreft, terwijl zij zich in fundamenteel verschillende situaties bevinden naargelang zij zich bij het gesolidariseerd pensioenstelsel hebben aangesloten vóór 1 januari 1994 (« pool 1 »), na die datum (« pool 2 »), of niet hun weigering te kennen hebben gegeven voor een ambtshalve aansluiting bij het gesolidariseerd pensioenfonds van de RSZPPO vanaf 1 januari 2012, wegens hun eigen belang (« pools 3 en 4 »). Zij oordeelt dat er geen enkele reden is die kan verantwoorden dat de besturen die deel uitmaakten van « pool 1 », verplicht worden de pensioenlasten van de besturen van « pool 2 » te dragen.

A.3.3.1. De Ministerraad wijst voorafgaandelijk erop dat het Hof in de middelen in werkelijkheid wordt verzocht de grondwettigheid te onderzoeken van de gelijke behandeling van, ten eerste, de lokale besturen die voorheen bij « pool 1 » waren aangesloten, ten tweede, de lokale besturen die voorheen bij « pool 2 » waren aangesloten en, ten derde, de lokale besturen die vanaf 1 januari 2012 bij het gesolidariseerd pensioenfonds van de RSZPPO zijn aangesloten. Hij merkt op dat de verzoekende partijen niet preciseren tot welke categorie zij behoren en niet uitleggen in welk opzicht de situatie van de aldus onderscheiden categorieën van personen

wezenlijk zou verschillen. Hij besluit eruit dat de middelen onontvankelijk zijn omdat zij op een volkomen onduidelijke manier zijn geformuleerd.

A.3.3.2. De verzoekende partijen antwoorden dat de middelen de te vergelijken categorieën duidelijk beschrijven en dat zij in dat opzicht ontvankelijk zijn. Zij voegen eraan toe dat de argumentatie van de Ministerraad duidelijk aantoonst dat hij de middelen goed heeft begrepen.

A.3.4.1. In ondergeschikte orde zet de Ministerraad uiteen dat de gelijke behandeling van de voormalige en de nieuwe aangeslotenen op het gebied van het basisbijdragepercentage, de responsabiliseringsbijdrage en de regularisatiebijdrage, op een objectieve en redelijke manier wordt verantwoord. Hij doet gelden dat de keuze van de wetgever voor eenzelfde basisbijdragepercentage past binnen de logica van solidariteit die ten grondslag ligt aan het nieuwe financieringssysteem voor de pensioenen van de lokale besturen. Hij voegt eraan toe dat de wetgever, door ervoor te zorgen dat de leefbaarheid en de duurzaamheid van het financieringssysteem voor de pensioenen van de benoemde personeelsleden van de lokale en provinciale besturen worden gewaarborgd, een doel van algemeen belang nastreeft waarvan het Hof reeds de rechtmatigheid heeft erkend bij een arrest van 9 november 2005, en dat de inhoud van de hervorming gebaseerd is op gedetailleerde studies die in overleg met de voornaamste belanghebbenden zijn uitgevoerd.

De Ministerraad zet uiteen dat men met de invoering van de responsabiliseringsbijdrage een concrete oplossing wil aanbrengen voor de specifieke problematiek van de besturen die « onvoldoende solidair » zijn, die hoofdzakelijk te wijten is aan de vervanging van gepensioneerde statutaire personeelsleden door contractuele personeelsleden, en dat die invoering evenredig is met het nagestreefde doel. Hij zet vervolgens uiteen dat de regularisatiebijdrage ertoe strekt een antwoord te bieden op de problematiek van de niet tijdige benoemingen, en eveneens evenredig is met het nagestreefde doel van solidariteit. Ten slotte preciseert hij dat uit de individuele situatie van de verzoekende partijen in de zaken nrs. 5391 en 5392 blijkt dat zij ruimschoots hun voordeel doen met de solidariteit die zij nochtans lijken te betwisten.

A.3.4.2. De verzoekende partijen en tussenkomende partij antwoorden dat het niet volstaat aan te voeren dat het erom ging de toekomstige leefbaarheid te waarborgen van het pensioenstelsel van het personeel van de lokale besturen in zijn geheel, om de bekritiseerde identieke behandeling te verantwoorden. Zij zijn van mening dat niets verantwoordt dat zij in de toekomst op dezelfde manier worden behandeld als de lokale besturen die voor de solidariteitsregeling hebben gekozen op het ogenblik dat zij er hun voordeel mee konden doen, en die een groot gedeelte van hun lopende pensioenen laten overnemen, ten laste van het gemeenschappelijk stelsel.

A.3.5. Wat meer in het bijzonder de politiezones betreft, zet de Ministerraad uiteen dat de bestreden wet eveneens tot doel heeft de nefaste gevolgen van de politiehervorming voor het pensioenstelsel weg te werken, en dat zij meer transparantie creëert in het pensioenstelsel van de leden van de politie. Hij legt uit dat de overdracht van de pensioenlasten van de voormalige gemeentelijke politieagenten naar het gesolidariseerd pensioenstelsel van de RSZPPO logischerwijs samenging met een ambtshalve aansluiting van de politiezones bij het nieuwe gesolidariseerd pensioenfonds van de RSZPPO, omdat de lokale politiezones op budgettair vlak nauw verbonden zijn met de gemeenten.

A.4.1. De verzoekende partijen in de zaken nrs. 5391 en 5392 leiden een tweede middel af uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. Zij zetten uiteen dat, wat de individuele responsabiliseringsbijdragen betreft, de bestreden wet de lokale besturen die vrij zijn om, voor hun personeel, te kiezen tussen de statutaire regeling en de contractuele regeling, en de lokale besturen waarvoor de gewone regeling van het personeel de statutaire regeling is, zoals de gemeenten en de OCMW's, op dezelfde manier behandelt. Zij zijn van mening dat er geen enkele objectieve en redelijke verantwoording bestaat voor een identieke behandeling van diegenen die, door gebruik te maken van de keuzemogelijkheid die hun wordt geboden, hebben beslist geen personeelsleden meer te benoemen in het kader van een statutaire regeling en van diegenen die onderworpen zijn aan een regeling waarin de statutaire benoeming de regel is.

A.4.2. De cvba « SPI » is eveneens van mening dat de artikelen 19 en 20 van de wet van 24 oktober 2011 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schenden doordat de provinciale en lokale besturen verschillend worden behandeld wat betreft de toepassing van het percentage van de responsabiliseringsbijdrage, terwijl die besturen zich in soortgelijke situaties bevinden. Zij legt uit dat een entiteit die één enkel statutair personeelslid in dienst heeft, zich op grond van artikel 19, § 1, tweede lid, van de wet, kan beroepen op de responsabiliseringscoëfficiënt die geldt voor alle provinciale en lokale besturen en toch niet haar pensioenlast integraal draagt, terwijl eenzelfde entiteit die geen enkel actief statutair personeelslid meer in dienst heeft, overeenkomstig artikel 20, vijfde lid, van de wet, haar pensioenlast integraal moet dragen.

A.4.3. De Ministerraad wijst voorafgaandelijk erop dat de bestreden wet niet van toepassing is op de intercommunales die, sedert hun oprichting, ervoor hebben gekozen personeel uitsluitend bij arbeidsovereenkomst in dienst te nemen. Zij is daarentegen wel van toepassing op de intercommunales die in het verleden statutair personeel hebben benoemd en die op een later tijdstip hebben beslist geen personeel meer te benoemen, maar het bij arbeidsovereenkomst in dienst te nemen. Hij bevestigt dat die categorie van lokale besturen op dezelfde manier wordt behandeld als de lokale besturen die benoemd personeel in dienst hebben, en hij is van mening dat die gelijke behandeling volkomen verantwoord is. Hij doet gelden dat de rechtsvorm (gemeente, intercommunale, politiezone, enz.) van de lokale overheidswerkgever geen enkele weerslag heeft op de pensioenlast die die werkgever heeft gecreëerd door benoemd statutair personeel in dienst te hebben. Hij is dus van mening dat de wetgever vermocht te oordelen dat alle provinciale en lokale besturen die deelnamen aan de solidariteit op 31 december 2011, dat ingevolge hun onherroepelijke keuze om zich bij de RSZPPO aan te sluiten, moesten blijven doen, en zulks op dezelfde manier en zonder onderscheid onder hen volgens een dermate weinig relevant criterium als hun rechtsvorm. Hij voegt eraan toe dat de omstandigheid dat de Waalse intercommunales, krachtens artikel L1523-1 van het Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie, over de keuzemogelijkheid beschikken om hun personeel te onderwerpen aan een statutaire of contractuele regeling, die vaststelling niet kan verzwakken, omdat het enkel pertinent is een bijdrage aan het systeem van solidariteit op te leggen op basis van de last die door de werkgever is gecreëerd en rekening houdend met de aan de pensioenbijdragen onderworpen loonmassa van die werkgever.

Wat de argumentatie van de cvba « SPI » betreft, doet de Ministerraad gelden dat het om een nieuw middel gaat, omdat die argumentatie niet is uiteengezet in de door de verzoekende partijen ingediende verzoekschriften tot vernietiging. In zeer ondergeschikte orde doet de Ministerraad gelden dat het aangeklaagde verschil in behandeling volkomen verantwoord is omdat het coherent is om aan diegenen die een pensioenlast hebben zonder dat zij over enige loonmassa beschikken, te vragen om hun eigen pensioenlast zelf te financieren.

A.4.4. De verzoekende partijen antwoorden dat de lokale besturen waarvan de personeelsleden in principe statutair zijn, en die welke kunnen beslissen om personeel bij arbeidsovereenkomst in dienst te nemen zich in verschillende situaties bevinden omdat de laatstgenoemden niet langer, op welke manier ook, de lasten van het gemeenschappelijk pensioenstelsel verergeren, en dat ofschoon zij voordien hebben deelgenomen aan de financiering van dat stelsel.

A.5.1. Het derde middel in de zaken nrs. 5391 en 5392 en het tweede middel in de zaak nr. 5396 zijn afgeleid uit de schending, door de bestreden wet, van de bevoegdheidsverdelende regels, en meer bepaald van artikel 6, § 1, VIII, 1°, 4°, 8° en 9°, en van artikel 5, § 1, II, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. De verzoekende partijen zetten uiteen dat, door een responsabiliseringsbijdrage op te leggen, de wet van 24 oktober 2011 de lokale besturen verplicht om, voor hun personeelsleden, te kiezen voor een statutaire positie. Zij doen gelden dat het de gewestwetgever toekomt, voor de provincies, de gemeenten en de verenigingen van gemeenten, en de gemeenschapswetgever, voor de OCMW's, om de rechtspositie van de personeelsleden van de lokale besturen te bepalen. Zij zijn van mening dat, door een bijdrageregeling in te voeren die de lokale besturen verplicht om te kiezen voor de statutaire regeling, de federale wetgever de gewest- en gemeenschapsbevoegdheden illusoir maakt.

De cvba « SPI » sluit zich aan bij die verzoekende partijen en is eveneens van mening dat de wet van 24 oktober 2011 de bevoegdheidsverdelende regels schendt, op grond van een identieke argumentatie.

A.5.2.1. De Ministerraad oordeelt in de eerste plaats dat de verzoekende partijen geen belang hebben om zich te beroepen op een schending van artikel 5, § 1, II, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, omdat zij geen OCMW's zijn. Hij is dan ook van mening dat de middelen in die mate onontvankelijk zijn.

Hij doet overigens gelden dat de middelen onwerkzaam zijn in zoverre zij de schending van artikel 6, § 1, VIII, 4°, van de voormelde bijzondere wet van 8 augustus 1980 beogen, omdat de grieven niets te maken hebben met die bepaling, die betrekking heeft op de gewestbevoegdheid inzake verkiezing van lokale organen.

A.5.2.2. De verzoekende partijen antwoorden dat zij, aangezien de bestreden wet op hen van toepassing is, doen blijken van het vereiste belang om een schending van de bevoegdheidsverdelende regels aan te voeren.

A.5.3. Ten gronde zet de Ministerraad uiteen dat bij artikel 6, § 1, VIII, 1° en 8°, van de voormelde bijzondere wet van 8 augustus 1980, de bevoegdheid om het pensioenstelsel van het personeel en de

mandatarissen van de lokale besturen vast te stellen, uitdrukkelijk wordt uitgesloten van de bevoegdheid van de gewesten inzake lokale besturen. Hij besluit eruit dat het hele pensioenbeleid voor het statutair personeel van de lokale overheidsbesturen federaal blijft. Hij is van oordeel dat de keuze van de federale wetgever om, in het kader van zijn bevoegdheid, de lokale entiteiten die hebben beslist om de loonmassa te verminderen, meer bepaald door contractueel personeel - in plaats van statutair personeel - in dienst te nemen of door niet tijdige benoemingen, te responsabiliseren, geenszins afbreuk doet aan de gewestbevoegdheid om de rechtspositie van de personeelsleden van de lokale besturen te bepalen. Hij oordeelt immers dat, zodoende, de federale wetgever op geen enkele manier de rechtspositie van het personeel van die besturen bepaalt, die vrij blijven om contractueel personeel in dienst te nemen, waarbij de federale wetgeving hen enkel verplicht om die keuze op zich te nemen op het vlak van de overheidspensioenen, aangezien die keuze negatieve gevolgen heeft voor het financiële evenwicht van het pensioenfonds van de RSZPPO. Hij voegt eraan toe dat de bekritiseerde maatregel noodzakelijk is om het financieringssysteem voor de pensioenen van de lokale besturen duurzaam te maken.

A.5.4. De verzoekende partijen antwoorden dat, in de praktijk, de lokale besturen niet in staat zijn om, binnen hun personeelsbestand, het percentage van benoemde personeelsleden te verhogen, tenzij zij afstand doen van - wat niet mogelijk is - de subsidiëring van bijna één personeelslid op drie. Zij zetten uiteen dat de financiële middelen van de lokale besturen hen immers niet toelaten om het te stellen zonder de subsidies die hun worden uitbetaald voor de gesubsidieerde contractuele personeelsleden, en hen dus niet toelaten om contractuele personeelsleden in vast verband te benoemen. Zij leiden eruit af dat, in die mate, de zeggenschap van de gewestelijke overheden inzake personeel van de lokale besturen werkelijk illusoir wordt.

A.6.1. Het vierde middel in de zaken nrs. 5391 en 5392, het derde middel in de zaak nr. 5396 en het tweede middel in de zaak nr. 5397 zijn afgeleid uit de schending, door de wet van 24 oktober 2011, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. De verzoekende partijen zetten uiteen dat artikel 10, 4), van de wet van 24 oktober 2011 bepaalt dat de ontvangsten van het gesolidariseerd pensioenfonds van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten (hierna : de RSZPPO) onder meer bestaan in de overdrachten van bijdragen waarvoor de aanvraag tot overheveling naar dat fonds vanaf 1 januari 2012 wordt ingediend, en dat de artikelen 26 en 27 van die wet bepalen dat, indien een provinciaal of lokaal bestuur een contractueel personeelslid dat meer dan vijf jaar contractuele diensten heeft gepresteerd, in vast verband benoemt, het een regularisatiebijdrage verschuldigd is die overeenkomt met het verschil tussen de persoonlijke en werkgeversbijdragen bestemd voor de financiering van het rustpensioen in de wettelijke pensioenregeling die van toepassing wordt op de benoemde ambtenaar, en de persoonlijke en werkgeversbijdragen bedoeld in artikel 38, § 2, 1°, en § 3, 1°, van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers.

Zij doen gelden dat, op die manier, de bestreden wet het betrokken lokaal bestuur een overdracht oplegt van lasten van de privésector naar de overheidssector omdat het pensioenstelsel van de privésector aldus wordt vrijgesteld van de verplichting om een pensioen te betalen voor het contractueel personeelslid dat wordt benoemd, en slechts gehouden is tot terugbetaling van de persoonlijke en werkgeversbijdragen die vóór de benoeming van het personeelslid werden betaald, terwijl het bestuur een regularisatiebijdrage moet betalen om het pensioen van het personeelslid te financieren. Zij zetten uiteen dat sommige werkgevers van de overheidssector op die manier worden verplicht om met aanvullende bijdragen de dienstjaren van hun contractuele personeelsleden die statutair worden te financieren, terwijl de privéwerkgevers, voor de betrokken periode, voor elk contractueel personeelslid dat statutair wordt, worden vrijgesteld van de verplichting om bij te dragen tot de financiering van een pensioenstelsel aangezien de uitgaven die in het kader van dat stelsel zouden moeten worden gedaan, veel hoger zijn dan de ontvangen bijdragen. Zij zijn verder nog van oordeel dat de bestreden wet een onverantwoorde discriminatie creëert tussen de werkgevers van de overheidssector op wie zij van toepassing is en de andere werkgevers van de overheidssector van wie het statutair personeel onderworpen is aan een openbaar pensioenstelsel en voor wie, in het kader van een solidariteitsregeling, de financiering van het gedeelte van het pensioen van hun vastbenoemde personeelsleden, dat betrekking heeft op de contractuele diensten die vóór de vaste benoeming zijn gepresteerd, wordt verdeeld.

A.6.2. De Ministerraad doet gelden dat het argument dat is afgeleid uit een zogenaamde discriminatie tussen de werkgevers van de overheidssector en die van de privésector, moet worden verworpen omdat die categorieën van werkgevers niet vergelijkbaar zijn in het licht van de bestreden maatregelen, die ertoe strekken de leefbaarheid en de duurzaamheid van de financiering van de pensioenen van de RSZPPO te vrijwaren. Hij voegt in dat verband eraan toe dat de financieringswijzen van het pensioenstelsel van de privésector en van dat van de provinciale en lokale besturen tot geheel verschillende systemen behoren, die elk aan een eigen logica beantwoorden die elke vergelijking inopportuun maakt.

In ondergeschikte orde doet hij gelden dat, in de veronderstelling dat de situaties kunnen worden vergeleken, zou moeten worden vastgesteld dat het verschil in behandeling op een objectief criterium berust en dat het gerechtvaardigd is door de omstandigheid dat het pensioenstelsel van de overheidssector de periodes gepresteerd door een contractueel personeelslid van een lokaal bestuur dat statutair wordt, overneemt - wat impliceert dat voor die periodes een overheidspensioen wordt gefinancierd en uitbetaald -, terwijl zulk een overname niet bestaat voor de werknemers van de privésector die door een bestuur in dienst zijn genomen en vervolgens werden benoemd.

De Ministerraad doet gelden dat de tweede grief niet duidelijk de beoogde categorieën aanwijst, waardoor hij niet in staat is erop te antwoorden. In zijn memorie van wederantwoord voegt hij eraan toe dat, in zoverre het gericht is tegen artikel 10, 4), van de bestreden wet, het middel zonder belang is en onontvankelijk is omdat die bepaling geen betrekking heeft op het overdrachtsmechanisme zelf.

A.6.3. De verzoekende partijen antwoorden dat de bestreden bepalingen tot gevolg hebben dat het pensioenstelsel van de privésector wordt vrijgesteld van de betaling van een bijdrage voor het contractueel personeelslid dat is benoemd, omdat dat stelsel enkel gehouden is tot terugbetaling van de persoonlijke en werkgeversbijdragen die werden betaald vóór de benoeming van het personeelslid, waarbij die bedragen lager zijn dan zowel het gedeelte van het privépensioen dat het personeelslid voor die jaren zou hebben ontvangen indien het contractueel was gebleven, als het overheidspensioen dat het benoemde personeelslid zal ontvangen voor de jaren gedurende welke hij contractueel werknemer was. Zij zijn van mening dat het duidelijk gaat om een bezuiniging, in het voordeel van diegenen die de financiering van de pensioenen van het stelsel van de werknemers moeten dragen, en ten nadele van de sector van de lokale besturen. Zij stellen vast dat de memorie van de Ministerraad in dat verband geen enkele toelichting of verantwoording bevat.

A.7.1. Het derde middel in de zaak nr. 5397 is afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de algemene beginselen van rechtszekerheid en gewettigd vertrouwen. De verzoekende partij verwijt de wet van 24 oktober 2011 dat zij, wat betreft de financiering van de pensioenen van hun personeelsleden en hun rechthebbenden, de politiezones waaraan een tegemoetkoming vanwege de federale Staat in de pensioenkosten was gegarandeerd, enerzijds, en de andere lokale besturen, anderzijds, op dezelfde manier behandelt. Zij doet gelden dat de politiezones waarnaar de voormalige rijkswachters werden overgeheveld en waaraan een federale financiering was gegarandeerd, niet op dezelfde manier konden worden behandeld als de andere lokale besturen, die steeds hebben geweten dat zij zouden moeten instaan voor de financiering van het pensioenstelsel van hun vastbenoemde personeelsleden.

A.7.2. De Ministerraad doet in hoofdorde gelden dat het middel onontvankelijk is omdat het niet duidelijk genoeg is geformuleerd om hem in staat te stellen het verwijt dat de verzoekende partij formuleert ten aanzien van de bestreden wet, beschouwd in haar geheel, met zekerheid te ontwaren.

A.7.3. In ondergeschikte orde veronderstelt de Ministerraad dat de verzoekende partij klaagt over de gelijke behandeling van, enerzijds, de politiezones, die geen recht meer zouden hebben op de federale financiering die werd ingevoerd wegens de last die de overname van de voormalige rijkswachters voor hen impliceert, en, anderzijds, de andere lokale besturen. De Ministerraad doet gelden dat de bestreden wet in geen enkel opzicht artikel 13*bis* van de wet van 6 mei 2002 tot oprichting van het Fonds voor de pensioenen van de geïntegreerde politie en houdende bijzondere bepalingen inzake sociale zekerheid wijzigt, zodat de door die bepaling gecreëerde toelage ter compensatie van de last die voor de politiezones voortvloeit uit de toepassing, op de naar de lokale politiezones overgeheveld rijkswachters en militairen, van de verplichting om de werkgeversbijdrage te betalen, wordt gehandhaafd en nog steeds zal worden uitbetaald ten gunste van de betrokken politiezones.

A.7.4. De verzoekende partij antwoordt dat, indien het Hof vaststelt dat de oorspronkelijk beloofde financiering gewaarborgd blijft, in toenemende mate rekening houdend met de verhoging van het bijdragepercentage, die vaststelling voor haar volstaat. Indien dat daarentegen niet het geval is, meent zij dat het middel gegrond is.

A.8.1. Het vijfde middel in de zaken nrs. 5391 en 5392 en het vierde middel in de zaken nrs. 5396 en 5397 zijn afgeleid uit de schending door artikel 26, §§ 3 tot 5, van de wet van 24 oktober 2011, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 16 van de Grondwet, met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met het beginsel van rechtszekerheid. De verzoekende partijen zetten uiteen dat de bestreden wet afbreuk doet aan de eigendom van reserves, zelfs wanneer die zijn opgebouwd met toepassing van overeenkomsten die vóór de inwerkingtreding

van de wet zijn gesloten. Zij doen gelden dat niets verantwoordt dat alleen de personeelsleden van de door de bestreden wet beoogde lokale besturen, wanneer zij contractueel zijn geweest en vervolgens statutair personeelslid zijn geworden, het voordeel wordt ontnomen van de aanvullende prestatie die is opgebouwd gedurende de periode van contractuele dienst, terwijl alle andere gerechtigden van een pensioen van de eerste pijler, voor de jaren die in aanmerking worden genomen voor de berekening en de toekenning van dat pensioen, een aanvullend pensioen kunnen genieten.

Zij zijn van mening dat de wet aanleiding geeft tot discriminatie onder de gerechtigden van een overheidspensioen die een pensioenstelsel van de tweede pijler genieten, doordat alleen de personeelsleden van de aan de bestreden wet onderworpen werkgevers die tweede pijler wordt ontzegd, alsook tot een discriminatie tussen contractuele personeelsleden en statutaire personeelsleden. Zij voegen in ondergeschikte orde eraan toe dat niets kan verklaren dat alle aan de bestreden wet onderworpen lokale besturen, in geval van vaste benoeming van een contractueel personeelslid, een regularisatie moeten betalen die op dezelfde manier wordt berekend en zonder rekening te houden met het feit dat, voor sommigen van hen, bovendien reserves worden bestemd voor het wettelijk pensioenstelsel, waarvan het bedrag niet in mindering wordt gebracht van de te betalen regularisatiebijdrage.

A.8.2.1. De Ministerraad betwist niet het feit dat de aangeslotenen van een aanvullende pensioentoezegging over een recht beschikken op de verworven reserves en prestaties evenals op de bedragen gewaarborgd met toepassing van artikel 24, § 2, van de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid. Hij ziet echter niet in welk opzicht de verzoekende partijen zich kunnen beroepen op een eigendomsrecht, noch in welke mate dat recht te hunnen aanzien zou zijn geschonden, omdat het recht op de verworven reserves en prestaties wordt toegekend aan de aangeslotenen van een aanvullende pensioentoezegging, en niet aan de werkgevers die weliswaar hebben bijgedragen aan de opbouw van de aanvullende pensioenen, maar die niet over enig recht op de opgebouwde reserves beschikken. Hij voegt eraan toe dat, zonder de wijzigingen die bij de bestreden bepalingen zijn aangebracht, de voor de contractuele personeelsleden als aanvullend pensioen opgebouwde reserves voor de werkgever hoe dan ook verloren zouden zijn geweest, ongeacht of het personeelslid zijn loopbaan als contractueel beëindigt dan wel of hij werd benoemd, terwijl de bestreden bepalingen tot gevolg hebben dat de regularisatiebijdrage die ingevolge de niet tijdige benoeming van contractuele personeelsleden verschuldigd is door de werkgever, wordt verminderd. Hij leidt eruit af dat er geen sprake kan zijn van schending van het eigendomsrecht van de verzoekende partij, die bijgevolg niet beschikt over het vereiste belang bij het middel.

A.8.2.2. De verzoekende partijen antwoorden dat, van alle werknemers die over een aanvullend pensioen beschikken, alleen diegenen die meer dan vijf jaar in contractueel dienstverband hebben gewerkt alvorens in vast verband te worden benoemd door een lokaal bestuur, het eigendomsrecht verliezen met betrekking tot de verworven reserves en prestaties en met betrekking tot het gewaarborgd aanvullend pensioenbedrag, omdat die reserves worden verbeurdverklaard en overgeheveld om het wettelijk pensioenstelsel dat voor het benoemde personeelslid toepasselijk wordt, te financieren.

A.8.3.1. In hoofdorde is de Ministerraad van mening dat de bestreden bepalingen geen afbreuk doen aan het eigendomsrecht van de aangeslotenen van een aanvullende pensioentoezegging, met betrekking tot de reserves. Hij zet uiteen dat de wet van 24 oktober 2011 geen betrekking heeft op de reserves die werden opgebouwd vóór de inwerkingtreding ervan, omdat de wetgever ernaar heeft gestreefd de verworven rechten van de aangeslotenen van een aanvullende pensioentoezegging te vrijwaren. Hij voegt eraan toe dat de vervallenverklaring van de reserves alleen betrekking heeft op de reserves die zijn opgebouwd op basis van werkgeversbijdragen, waarbij de reserves die zijn opgebouwd met de persoonlijke bijdragen van de personeelsleden op termijn voor die laatste beschikbaar blijven, zodat de door de personeelsleden verworven rechten worden gevrijwaard.

Wat betreft de reserves die na de inwerkingtreding van de wet zijn opgebouwd, legt de Ministerraad uit dat zij nog steeds het voorwerp uitmaken van een recht van de betrokken contractuele personeelsleden, maar dat dit recht, ingevolge de wet, wordt aangetast door een ontbindende voorwaarde, namelijk de benoeming van het personeelslid. Zo zal een contractueel personeelslid voor wie een aanvullend pensioen wordt opgebouwd, op voorwaarde dat het nooit wordt benoemd en indien het aan het einde van zijn loopbaan in leven is, een werknemerspensioen genieten, aangevuld met een aanvullend pensioen. Hij is van mening dat dit mechanisme, dat identiek is aan bepaalde mechanismen die reeds bestaan in de pensioenwetgeving, geen afbreuk doet aan het eigendomsrecht van de betrokken personeelsleden.

A.8.3.2. De verzoekende partijen antwoorden dat de wet nergens preciseert dat niet wordt geraakt aan de vóór 1 januari 2012 opgebouwde reserves. Zij voegen eraan toe dat, in elk geval, de wet, geïnterpreteerd in die zin dat zij betrekking heeft op de vóór 1 januari 2012 opgebouwde reserves, de door het middel aangevoerde regels schendt.

Zij voegen ook eraan toe dat het onjuist is te beweren dat de pensioenwetgeving reeds mechanismen bevat die kunnen leiden tot het verlies van verworven reserves voor benoemde of contractuele personeelsleden in overheidsdienst. Zij herinneren eraan dat op dit ogenblik, de lokale besturen een aanvullende pensioenverzekering kunnen aangaan, zelfs voor hun vastbenoemde personeelsleden. Zij zijn dan ook van mening dat het niet ernstig is uiteen te zetten dat het beginsel van rechtszekerheid niet zou zijn geschonden doordat een wettelijke bepaling nu al het cumuleren van pensioenbedragen en aanvullende pensioenen zou beperken - wat onjuist is -, en te beweren dat toekomstige ontwerpen een zogenaamde wil om ter zake wetgevend op te treden, zouden kunnen concretiseren.

A.8.4. Wat het beginsel van rechtszekerheid betreft, onderstreept de Ministerraad dat de bestreden wet de vroegere situatie van de betrokken personeelsleden niet ter discussie stelt en dat zij enkel voor de toekomst voorwaarden koppelt aan de toekenning van een aanvullend pensioen aan contractuele personeelsleden, wat hen in staat stelt de gevolgen van de ontwikkeling van hun loopbaan te voorzien. Hij voegt eraan toe dat, gezien de regerings- en financiële context, een contractueel personeelslid van een lokaal overheidsbestuur dat vóór de inwerkingtreding van de wet bij een aanvullend pensioenstelsel was aangesloten, niet rechtmatig kon veronderstellen dat het dubbele pensioenvoordeel dat het had kunnen genieten, zou worden gehandhaafd, noch dat de wetgever niet snel maatregelen zou nemen om een einde te maken aan die ongeoorloofde situatie.

Wat betreft de overdracht van de reserves die wordt geregeld bij artikel 26, § 4, van de bestreden wet, is de Ministerraad van mening dat de wetgever ervoor heeft gezorgd het beginsel van rechtszekerheid niet ter discussie te stellen door te bepalen dat alleen de reserves die zijn opgebouwd vanaf 1 januari 2012 en die betrekking hebben op contractuele diensten die aanleiding geven tot de betaling van een regularisatiebijdrage worden overgedragen aan het gesolidariseerd pensioenfonds van de RSZPPO, dat wil zeggen alleen in geval van een niet tijdige benoeming van een contractueel personeelslid en alleen voor de diensten die worden verricht na de eerste vijf jaar van tewerkstelling als contractueel personeelslid. De Ministerraad zet uiteen dat de benoeming dus een alternatief wordt voor de regularisatie en, indien er reserves zijn, voor de overdracht ervan. Ten slotte oordeelt de Ministerraad dat, zelfs indien men van mening zou zijn dat de bestreden maatregelen afbreuk doen aan het beginsel van rechtszekerheid, de verantwoordingen die verband houden met de noodzaak om de contractuele personeelsleden de mogelijkheid te bieden een pensioen van de tweede pijler te genieten en om, wat hen betreft, de toekenning van onredelijke pensioenvoordelen te vermijden, ten aanzien van de bestreden maatregel volstaan.

A.8.5.1. Wat de beweerde discriminatie betreft, is de Ministerraad van mening dat de bestreden bepalingen volkomen verantwoord zijn. Hij zet uiteen dat de verantwoording van artikel 26, §§ 3 en 4, van de bestreden wet teruggaat op artikel 160 van de Nieuwe Gemeentewet, op grond waarvan, in geval van een vaste benoeming, de diensten bewezen als contractueel personeelslid in aanmerking worden genomen om de rechten op een overheidspensioen vast te stellen voor het betrokken personeelslid, dat aldus een overheidspensioen geniet voor het geheel van de bewezen diensten. Hij legt uit dat bijgevolg, vóór de inwerkingtreding van de wet van 24 oktober 2011, het contractueel personeelslid van een lokaal bestuur dat een pensioen van de tweede pijler had opgebouwd, bij zijn pensionering een dubbel pensioenvoordeel genoot dat hoger kon zijn dan wat het als wettelijk pensioen van de overheidssector zou hebben ontvangen indien het vanaf het begin van zijn indienstneming benoemd was geweest. Hij doet opmerken dat de vervallenverklaring van de reserves alleen voor de toekomst geldt en dat zij bovendien van toepassing is op de personeelsleden van alle provinciale en lokale besturen, zowel op die welke zijn aangesloten bij het gesolidariseerd pensioenfonds van de RSZPPO als op die welke die aansluiting hebben geweigerd. Ten slotte onderstreept hij dat de vervallenverklaring van de reserves geen betrekking heeft op de reserves die met de persoonlijke bijdragen van het personeelslid zijn opgebouwd.

Wat de door de verzoekende partijen aangevoerde vergelijkingen betreft, doet de Ministerraad gelden dat de pensioensituatie van de personeelsleden van de overheidsbesturen niet op geldige wijze kan worden vergeleken met die van de werknemers uit de privésector. Hij merkt overigens op dat de praktijk van toekenning van een aanvullend pensioen aan contractuele personeelsleden zich vrijwel uitsluitend op lokaal niveau heeft ontwikkeld, wat een algemene vergelijking met andere personeelsleden van de overheidssector onwerkzaam maakt. Ten slotte zet hij uiteen dat, in tegenstelling tot hetgeen de verzoekende partijen beweren, de regularisatiebijdrage niet steeds verschuldigd is voor alle vaste benoemingen omdat zij enkel verschuldigd is wanneer de benoeming niet tijdig plaatsvindt. Hij voegt eraan toe dat, in zoverre de benoeming van een

contractueel personeelslid niet tijdig plaatsvindt en er reserves zijn, een gedeelte van die laatste worden overgedragen aan de RSZPPO die ze in de eerste plaats gebruikt voor de regularisatie van dat personeelslid, en vervolgens voor de betaling van de pensioenbijdragen die verschuldigd zijn aan het gesolidariseerd pensioenfonds van de RSZPPO.

A.8.5.2. De verzoekende partijen antwoorden dat, van al diegenen die over een aanvullend pensioen beschikken, alleen de contractuelen van de lokale besturen die zijn benoemd na meer dan vijf jaar contractuele diensten, door de wetgeving worden beoogd zonder dat daarvoor een coherente uitleg kan worden gegeven.

A.8.5.3. De Ministerraad repliceert dat het personeelslid dat wordt benoemd, zijn recht op de reserves verliest krachtens artikel 26, § 3, van de bestreden wet, en dat zowel wanneer het zou beschikken over vijf jaar van contractuele diensten bij de overheidswerkgever die het heeft benoemd, als wanneer het een contractuele anciënniteit van minder dan vijf jaar zou hebben.

A.9.1. Het eerste middel in de zaak nr. 5393 is afgeleid uit de schending, door de wet van 24 oktober 2011, van de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. De verzoekende partijen doen gelden dat de nieuwe door de bestreden wet gecreëerde bijdrageregeling hun een buitensporige last oplegt en niet evenredig is met het inkomensniveau van de betrokken werknemers, zodat zij leidt tot een aantasting van het eigendomsrecht die niet in overeenstemming is met artikel 1 van het voormelde Eerste Protocol. Zij zetten uiteen dat de stijgingspercentages van de bijdrage bestemd voor de financiering van de pensioenen een bijzonder hoog niveau kunnen bereiken, dat onevenredig is ten opzichte van de loonmassa van het betrokken ziekenhuis. Zij voegen eraan toe dat, voor de ziekenhuizen waarvan het personeelsbestand substantieel vermindert, de pensioenlast een veelvoud van de loonmassa kan bereiken, wat de financiële gezondheid van de openbare ziekenhuizen, die zich reeds in een moeilijke financiële situatie bevinden, ernstig bedreigt.

De verzoekende partijen doen gelden dat die aantasting van het eigendomsrecht van de betrokken ziekenhuizen strijdig is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet doordat, enerzijds, de openbare ziekenhuizen anders worden behandeld dan de privéziekenhuizen die zich in een vergelijkbare situatie bevinden en, anderzijds, de openbare ziekenhuizen op dezelfde manier worden behandeld als de andere besturen, terwijl zij zich in een verschillende situatie bevinden.

A.9.2.1. Wat de beweerde schending van het eigendomsrecht betreft, merkt de Ministerraad in hoofdorde op dat de verzoekende partijen geen enkel eigendomsrecht bezitten met betrekking tot de pensioenen van hun werknemers of de bijdragen voor de financiering van het socialezekerheidsstelsel, zodat zij voor zichzelf geen schending van artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol kunnen aanvoeren.

In ondergeschikte orde doet de Ministerraad gelden dat de bestreden reglementering redelijk verantwoord is ten opzichte van het nagestreefde doel.

A.9.2.2. De verzoekende partijen antwoorden dat dit standpunt van de Ministerraad het begrip zelf van betaling van een bijdrage miskent. Zij doen gelden dat, tot de betaling, het bedrag van de verschuldigde bijdrage niet kan worden onderscheiden van de rest van het vermogen van de schuldenaar, waarop hij een eigendomsrecht uitoefent. Zij voegen eraan toe dat, indien men de Ministerraad volgt, geen enkele belasting of bijdrage strijdig zou kunnen worden geacht met het eigendomsrecht, wat kennelijk strijdig is met de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens.

De verzoekende partijen herhalen nog dat de bedragen van de bijdragen in bepaalde gevallen onevenredig zijn ten opzichte van de loonmassa, wat volgens hen kennelijk onredelijk is. Zij voegen eraan toe dat, ook al kan de responsabiliseringsbijdrage worden verantwoord ten aanzien van de lokale besturen die hun benoemd personeel systematisch vervangen door contractueel personeel, zij niet kan worden verantwoord ten aanzien van de werkgevers die hun benoemd personeel verminderen zonder het te vervangen, om besparingen door te voeren die in voorkomend geval door een andere overheid zijn opgelegd, omdat in dat geval de werkgever in geen enkel opzicht verantwoordelijk is voor de vermindering van het benoemd personeel.

A.9.2.3. De Ministerraad repliceert dat bijdragen die verschuldigd zijn op grond van een wettelijke verplichting, niet overeenstemmen met het begrip « eigendom » in de zin van artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

A.9.3. Wat de beweerde schending van artikel 172 van de Grondwet betreft, wijst de Ministerraad voorafgaandelijk erop dat die bepaling niet van toepassing is op de socialezekerheidsbijdragen.

A.9.4.1. In verband met de verschillende behandeling van de ziekenhuizen van de privésector en van de ziekenhuizen beheerd door OCMW's of verenigingen van OCMW's, doet de Ministerraad in hoofdorde gelden dat die categorieën niet vergelijkbaar zijn omdat de eerstgenoemden loontrekkend personeel in dienst nemen en onderworpen zijn aan de reglementering betreffende de sociale zekerheid van de werknemers, terwijl de laatstgenoemden publiekrechtelijke entiteiten zijn en in die hoedanigheid onderworpen zijn aan de reglementering betreffende het statutair personeel. Hij voegt eraan toe dat de twee systemen elk hun eigen logica, hun financieringssysteem, hun werkingsvoorwaarden en hun doelstellingen hebben, wat de twee categorieën van personeel niet vergelijkbaar maakt.

In ondergeschikte orde doet de Ministerraad gelden dat het verschil in behandeling verantwoord is. Hij is van mening dat het berust op de objectieve grond van het fundamenteel verschil in socialezekerheidsstelsel voor de loontrekkenden en voor de statutaire werknemers, doordat het eerstgenoemde is opgenomen in een geheel waarvan de pensioenen slechts een onderdeel vormen, terwijl het laatstgenoemde een pensioensysteem omvat dat onderscheiden is van de andere takken van de sociale zekerheid. Hij oordeelt dat het verschil in behandeling pertinent is en dat het redelijk verantwoord is ten opzichte van het nagestreefde doel, namelijk een duurzame financiering van de pensioenen van het statutair personeel van de lokale besturen vrijwaren. Hij legt uit dat het nieuwe systeem gebaseerd is op twee grote principes, namelijk de solidariteit en de verantwoordelijkheid, en oordeelt dat de bestreden reglementering redelijk verantwoord is door het nastreven van die doelstellingen. Hij voegt bovendien eraan toe dat de door de wetgever gekozen formule tot gevolg heeft dat de responsabilisering nooit 100 pct. bedraagt, zodat zij niet onevenredig kan worden geacht. Hij oordeelt dat de bewering van de verzoekende partijen volgens welke het verband tussen de bijdragen en de huidige loonmassa zou zijn verbroken, verkeerd is. Hij voegt eraan toe dat het redelijke karakter van de bestreden reglementering nog voortvloeit uit het feit dat de solidariteit geleidelijk zal worden toegepast. De Ministerraad preciseert verder nog dat de federale Regering in de begroting een bedrag heeft ingeschreven ten gunste van de openbare ziekenhuizen, teneinde de bijdragen voor het pensioenfonds voor de jaren 2012 tot 2014 te compenseren, zodat wel degelijk rekening wordt gehouden met het specifieke karakter van de situatie van de openbare ziekenhuizen.

A.9.4.2. De verzoekende partijen antwoorden dat, op het vlak van financiering van hun personeelslasten, de OCMW-ziekenhuizen en de privéziekenhuizen zich in een identieke situatie bevinden omdat zij volgens dezelfde beginselen, die zijn vastgesteld bij de Ziekenhuiswet van 10 juli 2008, worden gefinancierd. Zij oordelen dat de omstandigheid dat, met toepassing van de bestreden wet, de eerstgenoemden een kennelijk onevenredige pensioenlast zullen moeten dragen, duidelijk strijdig is met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie omdat er geen enkele redelijke verantwoording is voor dat verschil in behandeling. Zij voegen eraan toe dat, door te voorzien in een speciale compensatie voor de openbare ziekenhuizen, die slechts tijdelijk is, de Ministerraad erkent dat de toepassing van die nieuwe reglementering op de ziekenhuizen niet redelijk verantwoord is.

A.9.5.1. Met betrekking tot de gelijke behandeling van de aan de wet van 24 oktober 2011 onderworpen ziekenhuizen en de andere aan dezelfde wet onderworpen lokale besturen, doet de Ministerraad opmerken dat de wetgever, inzake pensioenreglementering, over een ruime beoordelingsbevoegdheid beschikt die hem in staat moet stellen om de financiële voorwaarden te wijzigen wanneer het tekort van de sociale zekerheid dat vereist. Hij is van mening dat de wetgever vermocht te oordelen dat de grootte of de rechtsvorm van de lokale besturen geen pertinent criterium was om ze te onderscheiden wat betreft het pensioenstelsel van hun personeel, net zoals hij vermocht te oordelen dat het criterium van de financiële moeilijkheden waarin de openbare ziekenhuizen zich bevonden, evenmin een pertinent criterium was om ze verschillend te behandelen.

A.9.5.2. De verzoekende partijen doen gelden dat de Ministerraad de door hen betwiste identieke behandeling niet verantwoordt door alleen maar te verwijzen naar het solidariteitsbeginsel, omdat de bestreden wetgeving eveneens een doel van responsabilisering nastreeft dat zij niet gerechtvaardigd achten in het geval van de ziekenhuizen.

A.10.1. Het tweede middel in de zaak nr. 5393 is afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. De verzoekende partijen bekritisieren de bestreden wet in die zin dat zij de ziekenhuizen op dezelfde manier als de andere lokale besturen behandelt, terwijl de wetgever zich bewust was van de specifieke situatie van de ziekenhuizen, ten opzichte van die besturen.

A.10.2. De Ministerraad is van mening dat dit middel identiek is aan het tweede onderdeel van het eerste middel in dezelfde zaak, en verwijst bijgevolg naar zijn antwoord in dat verband (A.9.5.1).

A.11.1. Het derde middel in de zaak nr. 5393 is afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de beginselen van rechtszekerheid, redelijkheid, zorgvuldigheid en motivering. De verzoekende partijen zetten uiteen dat, toen de openbare ziekenhuizen in het verleden de beslissing namen om, enerzijds, personeelsleden aan te werven en, anderzijds, het aantal statutair benoemde personeelsleden te verminderen, zij niet konden voorzien dat die beslissing tot gevolg zou hebben dat de verschuldigde pensioenbijdragen een veelvoud zouden bereiken van de bijdragen die destijds verschuldigd waren, en zelfs van de totale loonmassa.

A.11.2.1. In hoofdorde is de Ministerraad van mening dat het middel onontvankelijk moet worden verklaard omdat het onduidelijk is, doordat het bestaat uit een samenraapsel van bepalingen en beginselen die geschonden zouden zijn zonder dat duidelijk wordt aangegeven waarin die schending zou bestaan.

In ondergeschikte orde merkt de Ministerraad op dat de argumentatie van de verzoekende partijen geen betrekking heeft op de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, en doet hij opmerken dat het Hof niet bevoegd is om de inachtneming van de in het middel aangevoerde algemene rechtsbeginselen rechtstreeks te toetsen.

A.11.2.2. De verzoekende partijen verwijzen naar de rechtspraak van het Hof die zijn bevoegdheid erkent om de inachtneming van de beginselen van behoorlijke wetgeving, in samenhang gelezen met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, te toetsen.

A.11.3. In meer ondergeschikte orde is de Ministerraad van mening dat het middel niet gegrond is, en verwijst hij naar de argumentatie die hij heeft uiteengezet in antwoord op het eerste middel in die zaak.

A.12.1. Het eerste middel in de zaak nr. 5394 is afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. De verzoekende partij is van mening, in het eerste onderdeel van dat middel, dat de gemeenten die tot de voormalige binnen de RSZPPO opgerichte « pool 1 » behoren, worden gediscrimineerd ten opzichte van die welke deel uitmaken van de voormalige « pool 2 » en, in het tweede onderdeel van dat middel, dat men in elk geval een verschillende regeling had moeten behouden voor « pool 1 » en « pool 2 ».

De verzoekende partij doet gelden dat de verschillende « pools » een verschillende uitgangspositie hebben, dat zij op verschillende tijdstippen zijn gecreëerd en dat zij verschillende voordelen bieden, meer bepaald wat de overname van de bestaande ambtenaren en de lopende pensioenverplichtingen betreft. Zij besluit eruit dat het argument volgens welk een samenvoeging van de pools de grootst mogelijke solidariteitsbasis biedt, slechts juist is uit een theoretisch oogpunt, maar geenszins rekening houdt met de bestaande verschillen. Zij zet uiteen dat het niet logisch is dat elke werkgever in gelijke mate bijdraagt, omdat de premisse volgens welke elk lokaal bestuur zijn eigen pensioenlast draagt, werd behouden. Zij oordeelt dat het veel logischer zou zijn geweest om elke lokale overheid individueel verantwoordelijk te maken voor haar eigen tekort.

A.12.2. De Ministerraad herinnert aan de doelstellingen van de wet en aan het feit dat deze ruimschoots geïnspireerd is op de aanbevelingen van het Technisch comité voor de pensioenen van de RSZPPO, dat verschillende mogelijkheden heeft onderzocht en het door de wetgever aangenomen systeem als beste heeft aangemerkt. Hij nuanceert sterk de bewering van de verzoekende partij volgens welke de financiële risico's zich hoofdzakelijk in « pool 2 » bevonden, en stelt daarentegen vast dat zowel « pool 1 » als « pool 2 » de laatste jaren werden geconfronteerd met aanzienlijke financiële moeilijkheden. Hij oordeelt dat uit verschillende vaststellingen blijkt dat de bestreden reglementering redelijk verantwoord is door het doel dat erin bestaat de grootst mogelijke solidariteitsbasis te creëren, en ziet daarvoor als bewijs het feit dat op termijn de bijdragen minder hoog zullen zijn dan wat ze zouden zijn geweest, zowel voor « pool 1 » als voor « pool 2 », indien de wet niet was aangenomen.

Hij doet opmerken dat, vóór de inwerkingtreding van de bestreden wet, de « pools 1 en 2 » volledig gesolidariseerd waren en dat beide systemen grote overeenkomsten vertoonden. Hij wijst eveneens erop dat het niet correct is te stellen dat elke werkgever op dezelfde wijze bijdraagt aan het nieuwe systeem, omdat de wetgever heeft voorzien in een responsabiliseringsmechanisme dat de verschillen tussen bijdragers corrigeert. Hij voegt eraan toe dat, in tegenstelling tot hetgeen de verzoekende partij beweert, de reserves van de voormalige « pool 1 » uitsluitend zullen dienen om de bijdrage verschuldigd door de lokale besturen die deel uitmaakten van die « pool » te verminderen, en dat het dus onjuist is te stellen dat zij hun plots zouden worden ontnomen, of nog

dat de wetgever geen rekening zou hebben gehouden met de verschillen tussen de twee « pools ». Hij verwijst in dat verband naar het koninklijk besluit van 13 november 2011 dat uitvoering geeft aan de bestreden wet.

A.12.3. De verzoekende partij antwoordt dat de financiële problemen van « pool 2 » duidelijk veel groter zijn dan die van « pool 1 », zodat het onjuist zou zijn ervan uit te gaan dat de twee « pools » dezelfde moeilijkheden hebben. Zij is van mening dat het grootste tekort van de bestreden wet is dat zij geen rekening houdt met het feit dat de leden van « pool 2 » in het verleden een veel te voordelig systeem hebben genoten dat tot het huidige tekort heeft geleid.

A.13.1. Het tweede middel in de zaak nr. 5394 is afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 27 van de Grondwet, in samenhang gelezen, wat het derde onderdeel van dat middel betreft, met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. De verzoekende partij doet gelden, in het eerste onderdeel van dat middel, dat de bestreden wet een discriminatie creëert tussen de lokale overheden die tot de « pools 3 en 4 » behoorden en die welke tot de « pools 1 en 2 » behoorden, doordat de eerstgenoemden de mogelijkheid hadden, krachtens artikel 5, § 3, van de bestreden wet, om niet toe te treden tot het gesolidariseerd pensioenfonds, terwijl de laatstgenoemden niet konden verzoeken om eruit te stappen. In het tweede onderdeel van dat middel doet de verzoekende partij gelden dat de verplichte toetreding tot het gesolidariseerd pensioenfonds haar recht op vrijheid van vereniging, dat het recht impliceert om zich niet te verenigen, schendt. In het derde onderdeel van het middel doet de verzoekende partij gelden dat de onmogelijkheid om niet toe te treden tot het gesolidariseerd pensioenfonds voor haar tot aanzienlijke financiële verliezen leidt, hetgeen haar eigendomsrecht schendt.

De verzoekende partij is van mening dat het argument dat is afgeleid uit het feit dat de aansluiting bij de « pools 1 en 2 » onherroepelijk was terwijl de aansluiting bij de « pools 3 en 4 » dat niet was, niet overtuigend is in zoverre een nieuw gesolidariseerd pensioenfonds wordt opgericht, waartoe geen enkele lokale overheid is toegetreden. Zij voegt eraan toe dat de lokale overheden van alle « pools » zich in dezelfde situatie bevinden ten opzichte van het nieuwe pensioenfonds, en dat er geen enkele objectieve reden is om ze verschillend te behandelen.

A.13.2.1. De Ministerraad is in hoofdorde van mening dat de categorieën van lokale besturen die respectievelijk tot de voormalige « pools 1 en 2 » en tot de « pools 3 en 4 » behoorden, niet voldoende vergelijkbaar zijn. De eerstgenoemden waren immers reeds lid van een gesolidariseerd stelsel waaruit zij zich niet konden terugtrekken, terwijl dat niet het geval was voor de laatstgenoemden.

In ondergeschikte orde doet de Ministerraad gelden dat het verschil in behandeling op een objectief criterium berust en redelijk verantwoord is. Hij zet uiteen dat het noodzakelijk was de aansluiting bij het nieuwe systeem verplicht te maken voor de lokale besturen die reeds deel uitmaakten van een gesolidariseerde « pool » omdat, in het tegenovergestelde geval, bepaalde werkgevers hadden kunnen ontsnappen aan de pensioenlast van hun voormalig personeel en die last hadden kunnen doen wegeen op de lokale besturen die in het systeem zouden zijn gebleven. Hij doet gelden dat de situatie van de lokale besturen die in het verleden niet gesolidariseerd waren, in dat opzicht radicaal verschillend is.

A.13.2.2. De verzoekende partij antwoordt dat de nieuwe door de bestreden wet gecreëerde situatie radicaal verschilt van de situatie die voordien bestond, en dat daaruit volgt dat het feit dat de bij de « pools 1 en 2 » aangesloten lokale besturen niet eruit konden stappen, dus niet pertinent is omdat dit feit de wetgever niet ertoe machtigt ze te verplichten zich bij een nieuw stelsel aan te sluiten.

A.13.3.1. Wat het tweede onderdeel van dat middel betreft, doet de Ministerraad in hoofdorde gelden dat de publiekrechtelijke instellingen geen « verenigingen » zijn in de zin van artikel 27 van de Grondwet, zodat die bepaling in geen geval kan zijn geschonden.

In ondergeschikte orde is de Ministerraad van mening dat de verplichting tot aansluiting waarin de wet van 24 oktober 2011 voorziet, aan een doel van algemeen belang beantwoordt en redelijk evenredig is ten opzichte van dat doel. Hij verwijst in dat verband naar de argumentatie die hij reeds heeft uiteengezet in antwoord op het eerste middel.

A.13.3.2. De verzoekende partij antwoordt dat artikel 27 van de Grondwet een algemene draagwijdte heeft en dat de publiekrechtelijke rechtspersonen eveneens het voordeel ervan genieten.

A.13.4. In antwoord op het derde onderdeel van dat middel doet de Ministerraad in hoofdorde gelden dat, aangezien hij meent te hebben aangetoond dat de bestreden wet geen schending inhield van de artikelen 10, 11 en 27 van de Grondwet, daaruit wordt afgeleid dat zij evenmin artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens schendt. In ondergeschikte orde doet de Ministerraad gelden dat de verzoekende partij over geen enkel eigendomsrecht beschikt met betrekking tot de bijdragen die bestemd zijn voor de financiering van een socialezekerheidsstelsel. In nog meer ondergeschikte orde oordeelt hij dat de verplichte aansluiting beantwoordt aan een doel van algemeen belang en redelijk evenredig is met dat doel.

A.14.1. In uiterst ondergeschikte orde verzoekt de Ministerraad het Hof, indien het van mening zou zijn dat de wet van 24 oktober 2011 geheel of gedeeltelijk ongrondwettig is, om de vaststelling van ongrondwettigheid in de tijd te moduleren door ze vast te leggen vanaf een toekomstige datum, minstens enkele maanden na die van het arrest.

A.14.2. De verzoekende partijen antwoorden dat de Ministerraad de financiële impact van een vernietiging van de wet niet lijkt te kennen, en oordelen dat, in die omstandigheden, het niet ernstig is te beweren dat een vernietiging de financiering van het pensioenstelsel van de lokale besturen in gevaar zou kunnen brengen.

- B -

Ten aanzien van de bestreden wet

B.1.1. De verzoekende partijen vorderen de vernietiging van de wet van 24 oktober 2011 « tot vrijwaring van een duurzame financiering van de pensioenen van de vastbenoemde personeelsleden van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten en van de lokale politiezones, tot wijziging van de wet van 6 mei 2002 tot oprichting van het fonds voor de pensioenen van de geïntegreerde politie en houdende bijzondere bepalingen inzake sociale zekerheid en houdende diverse wijzigingsbepalingen » (hierna : de wet van 24 oktober 2011).

B.1.2. Die wet brengt een hervorming tot stand van de financiering van de pensioenen voor het vastbenoemd personeel van de betrokken besturen, hervorming die, volgens de memorie van toelichting, sedert meerdere jaren noodzakelijk was. Zij voert enkel een hervorming van de financiering door, en heeft geen betrekking op de inhoud van de pensioenstelsels. De voorwaarden om het recht op pensioen te openen en de berekening van de pensioenen van het betrokken personeel worden dus niet gewijzigd bij de bestreden wet (*Parl. St.*, Kamer, 2010-2011, DOC 53-1770/001, p. 7).

B.1.3. In tegenstelling tot de werkgevers in de privésector of tot de federale overheidsdiensten en de ministeries van de gemeenschappen en de gewesten, dragen de provinciale en lokale besturen integraal de pensioenlasten van hun benoemde personeelsleden en hun rechthebbenden, dus zonder tegemoetkoming van de federale Staat (*ibid.*, p. 5).

B.1.4. Vóór de inwerkingtreding van de bestreden wet vielen de provinciale en lokale besturen onder verschillende systemen, om de wettelijke pensioenen van hun vastbenoemde personeelsleden en hun rechthebbenden te financieren. De overgrote meerderheid van de provinciale en lokale besturen was aangesloten bij één van de twee gesolidariseerde pensioenstelsels binnen de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten (hierna : RSZPPO). Die twee stelsels waren bekend onder de benamingen « pool 1 » en « pool 2 ». Pool 1 bestond hoofdzakelijk uit de lokale besturen die vóór 1 januari 1987 waren aangesloten bij de voormalige Omslagkas van het ministerie van Binnenlandse Zaken. Pool 2 werd in 1993 opgericht en bestond hoofdzakelijk uit grote werkgevers (grote steden en hun OCMW's). Hij was ook samengesteld uit een aantal provincies, van wie de toetreding werd toegestaan vanaf 2005. Die twee stelsels waren elk op zich gesolidariseerd. Zij werden apart beheerd. Het bijdragepercentage voor elk van beide pools werd jaarlijks vastgesteld door het beheerscomité van de RSZPPO op basis van de veronderstelde ontvangsten en uitgaven per pool (*ibid.*, p. 4).

B.1.5. Enkele lokale besturen beschikten overigens over een eigen pensioenstelsel en namen hun pensioenlast individueel op zich. Sommigen van hen vertrouwden het beheer van hun pensioenen bij overeenkomst toe aan een verzorgingsinstelling. Die besturen werden samengebracht in « pool 3 ». Andere lokale besturen stonden zelf in voor het beheer van de pensioenen van hun benoemd personeel, zonder een beroep te doen op de dienstverlening van een verzorgingsinstelling (« pool 4 »). De pools 3 en 4 waren eigenlijk geen pools zoals de pools 1 en 2, omdat de betrokken lokale besturen individueel en apart hun eigen pensioenlasten droegen (*ibid.*, p. 5).

B.1.6. Ten slotte waren alle lokale politiezones en de federale politie, sinds 1 april 2001, verplicht aangesloten bij het « Fonds voor de pensioenen van de geïntegreerde politie », dat ook een gesolidariseerd pensioenstelsel was, bekend onder de benaming « pool 5 » (*ibid.*).

B.1.7. Bij de bestreden wet worden de pools 1 tot 5 samengevoegd in één enkel Fonds, het « gesolidariseerd pensioenfonds van de RSZPPO », waarin de uitgaven en de ontvangsten solidair worden verdeeld tussen alle deelnemers. Op termijn zal één identiek « basispensioenbijdragepercentage » van toepassing zijn voor alle provinciale en lokale besturen en voor de lokale politiezones die lid zijn van dat Fonds. Een gelijke behandeling

met betrekking tot dat percentage zal geheel verwezenlijkt zijn vanaf 2016. Als correctief mechanisme wordt een bijkomende responsabiliseringsbijdrage ten laste gelegd van sommige provinciale en lokale besturen, namelijk die waarvan het eigen bijdragepercentage hoger is dan het basisbijdragepercentage doordat hun personeel weinig actieve statutaire personeelsleden telt. De memorie van toelichting bevat de volgende formule: « totale pensioenbijdrage = basisbijdragepercentage x loonmassa van de vastbenoemde personeelsleden + responsabiliseringscoëfficiënt x (pensioenlast – [basisbijdragepercentage x loonmassa van de vastbenoemde personeelsleden]) » (*Parl. St.*, Kamer, 2010-2011, DOC 53-1770/001, p. 19).

Wat de vroegere pool 5 betreft, zijn alleen de lokale politiezones ambtshalve aangesloten bij het nieuwe Fonds; de pensioenen van de leden van de federale politie en hun rechthebbenden worden apart gefinancierd.

Ten aanzien van de ontvankelijkheid van de beroepen en van de tussenkomst

B.2.1. De verzoekende partijen in de zaken nrs. 5391 en 5392 zijn intercommunales. De verzoekende partijen in de zaak nr. 5393 zijn OCMW's, ziekenhuizen en een vzw. De verzoekende partijen in de zaken nrs. 5394 en 5396 zijn steden. De verzoekende partij in de zaak nr. 5397 is een lokale politiezone.

De tussenkomende partij is een intercommunale.

B.2.2. De Ministerraad werpt verschillende excepties van onontvankelijkheid op. Wat, in alle zaken, het belang betreft van de verzoekende partijen en van de tussenkomende partij om in rechte te treden, zet de Ministerraad uiteen dat zij niet aantonen dat de bestreden wet een ongunstige weerslag heeft op hun situatie. Omgekeerd is hij van mening dat, bij ontstentenis van wetgeving, hun financiële situatie duidelijk minder gunstig zou zijn geweest, aangezien de toepassing van de vroegere regelingen voor financiering van de pensioenen, zonder wetgevend optreden, snel ertoe zou hebben geleid dat de betrokken besturen steeds hogere pensioenlasten zouden moeten dragen, die beduidend hoger zouden zijn dan de last die zij met toepassing van de bestreden wet moeten dragen.

B.2.3. De verzoekende partijen in de zaken nrs. 5391, 5392, 5394, 5396 en 5397, de tussenkomen partij alsook de eerste tot de vijfde en de tiende verzoekende partij in de zaak nr. 5393 zijn lokale besturen waarop de bestreden wet van toepassing is. Het is niet vereist dat een eventuele vernietiging hun een onmiddellijk voordeel oplevert. De omstandigheid dat de verzoekende partijen, als gevolg van de vernietiging van de bestreden bepalingen een kans zouden krijgen dat hun situatie in een gunstigere zin wordt geregeld, volstaat om hun belang bij het bestrijden van die bepalingen te verantwoorden.

Aangezien de eerste tot de vijfde en de tiende verzoekende partij in de zaak nr. 5393 doen blijken van een belang bij het beroep, is het niet noodzakelijk te onderzoeken of de andere verzoekende partijen in dezelfde zaak eveneens doen blijken van een belang om de vernietiging van de bestreden bepalingen te vorderen.

B.3. De verzoekende partijen hebben de griffie van het Hof, naar gelang van het geval, een kopie bezorgd van hun statuten, bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*, en de bewijzen van de beslissingen om het beroep in te stellen, zodat is voldaan aan artikel 7, derde lid, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof.

B.4.1. De Ministerraad werpt nog een exceptie van onontvankelijkheid op met betrekking tot de beroepen in de zaken nrs. 5391, 5392, 5393, 5396 en 5397, afgeleid uit de schending van artikel 6 van de bijzondere wet van 6 januari 1989. Hij doet gelden dat de middelen onduidelijk en onvolledig zijn, en dat zij niet precies aangeven welke artikelen van de wet ongrondwettig zouden zijn.

B.4.2. Om te voldoen aan de vereisten van artikel 6 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 moeten de middelen van het verzoekschrift aangeven welke regels waarvan de naleving door het Hof wordt gewaarborgd, zouden zijn geschonden, alsook welke bepalingen die regels zouden schenden, en uiteenzetten hoe die regels door die bepalingen zouden zijn geschonden.

B.4.3. Uit de verzoekschriften blijkt voldoende dat de verzoekende partijen de bestreden wet bekritisieren in die zin dat zij de besturen die lid waren van de vroegere pools 1 en 2, ambtshalve verplicht tot deelname aan de nieuwe gefusioneerde pool, dat zij voorziet in een responsabiliseringsmechanisme voor de werkgevers die een onevenwicht veroorzaken tussen de lasten die zij door het gesolidariseerd fonds laten dragen en de ontvangsten die zij voor dat

fonds aanbrengen, en dat zij heeft voorzien in maatregelen die de gevolgen van de zogenoemde niet tijdige benoemingen voor het pensioenstelsel corrigeren. De Ministerraad heeft overigens in zijn memories op die grieven geantwoord.

B.5. De excepties worden verworpen.

Ten gronde

B.6. Het Hof onderzoekt achtereenvolgens :

- de middelen afgeleid uit de schending van de regels inzake de bevoegdheidsverdeling tussen de federale Staat, de gemeenschappen en de gewesten;

- de middelen betreffende de ambtshalve aansluiting van de besturen die deel uitmaakten van de vroegere pools 1 en 2 bij het gesolidariseerd pensioenfonds van de RSZPPO;

- de middelen betreffende de responsabiliseringsbijdrage;

- de middelen betreffende de regularisatiebijdrage;

- de middelen betreffende de overdracht van de reserves die zijn opgebouwd in het kader van de aanvullende pensioenstelsels;

- het middel betreffende de specifieke situatie van de politiezones;

- de middelen betreffende de specifieke situatie van de ziekenhuizen.

Wat betreft de middelen die zijn afgeleid uit de schending van de bevoegdheidsverdelende regels

B.7. Het derde middel in de zaken nrs. 5391 en 5392 en het tweede middel in de zaak nr. 5396 zijn afgeleid uit de schending van artikel 6, § 1, VIII, eerste lid, 1°, 4°, 8° en 9°, en

van artikel 5, § 1, II, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. Door een responsabiliseringsbijdrage in te voeren zou de bestreden wet de betrokken lokale besturen verplichten om te kiezen voor een statutaire positie voor hun personeelsleden, wat afbreuk zou doen aan de bevoegdheid van de gewest- en gemeenschapswetgevers om de rechtspositie van de personeelsleden van de lokale besturen te bepalen.

B.8.1. De Ministerraad werpt een exceptie van onontvankelijkheid van die middelen op in zoverre zij zijn afgeleid uit de schending van artikel 5, § 1, II, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, omdat de verzoekende partijen, die geen OCMW's zijn, geen belang zouden hebben om de schending aan te klagen van een regel waarbij bevoegdheden inzake maatschappelijk welzijn aan de gemeenschappen worden toegekend.

B.8.2. Aangezien de verzoekende partijen hebben doen blijken van het vereiste belang om de vernietiging te vorderen van de bestreden wet, is het niet noodzakelijk dat zij daarenboven doen blijken van een belang bij het middel.

B.9.1. De artikelen 19 en 20 van de wet van 24 oktober 2011 leggen aan bepaalde besturen die lid zijn van het gesolidariseerd pensioenfonds van de RSZPPO een responsabiliseringsbijdrage op die een aanvulling is op de werkgeversbijdragen inzake pensioenen. Die aanvulling is door het provinciale of lokale bestuur of door de lokale politiezone verschuldigd wanneer de eigen pensioenbijdragevoet van die werkgever groter is dan de basispensioenbijdragevoet die is vastgesteld met toepassing van artikel 16 van de wet van 24 oktober 2011. De eigen pensioenbijdragevoet is de verhouding tussen, enerzijds, de uitgaven inzake pensioenen die het gesolidariseerd pensioenfonds van de RSZPPO gedurende het beschouwde jaar heeft gedragen voor de gewezen personeelsleden van de betrokken werkgever en hun rechthebbenden, en, anderzijds, de loonmassa die overeenstemt met het aan pensioenbijdragen onderworpen loon dat voor datzelfde jaar door deze werkgever werd uitbetaald aan zijn vastbenoemd personeel dat bij het fonds is aangesloten.

B.9.2. Zoals gepreciseerd in de parlementaire voorbereiding van de bestreden wet, « zijn [het] inderdaad slechts de geresponsabiliseerde werkgevers die in een rechtvaardiger mate moeten bijdragen tot de solidariteit vermits ze er momenteel niet voldoende aan deelnemen en

zulks een deficit doet ontstaan » (*Parl. St.*, Kamer, 2010-2011, DOC 53-1770/001, p. 38). De geresponsabiliseerde werkgevers zijn die van wie de loonmassa van de aan het benoemde personeel uitbetaalde lonen te laag is ten opzichte van de last van de pensioenen verschuldigd aan hun voormalige benoemde personeelsleden en hun rechthebbenden.

B.10. Krachtens artikel 6, § 1, VIII, eerste lid, 1°, vijfde streepje, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, zijn de gewesten bevoegd voor de ondergeschikte besturen, met uitzondering van « de pensioenstelsels van het personeel en de mandatarissen ». Daaruit volgt dat de federale overheid exclusief bevoegd is gebleven om de aangelegenheid van de pensioenen van de vastbenoemde personeelsleden van de provinciale en lokale besturen te regelen.

In dat opzicht komt het de federale wetgever toe de vereiste maatregelen te nemen om de financiering van de pensioenen van het betrokken personeel te waarborgen.

B.11. In tegenstelling tot hetgeen de verzoekende partijen beweren, maakt de federale wetgever de uitoefening van de gewestbevoegdheden, *in casu* die welke de gewesten bezitten met betrekking tot de ondergeschikte besturen, niet overdreven moeilijk door bepalingen aan te nemen die noodzakelijk zijn om de financiering van de pensioenen van het personeel van die besturen te waarborgen. De uitoefening, door de federale wetgever, van zijn bevoegdheid inzake pensioenen van het vastbenoemd personeel van de lokale besturen kan een weerslag hebben op de financiën van de betrokken werkgevers en kan eveneens gevolgen hebben voor de beleidskeuzen van de lokale besturen met betrekking tot hun personeel. Toch blijkt niet dat de weerslag van de bestreden wet strijdig zou zijn met het evenredigheidsbeginsel dat inherent is aan elke bevoegdheidsuitoefening en afbreuk zou doen aan de bevoegdheid van de gewesten om de lokale besturen te reglementeren.

B.12. De middelen zijn niet gegrond.

Wat betreft de middelen die betrekking hebben op de ambtshalve aansluiting van de besturen die deel uitmaakten van de voormalige pools 1 en 2 bij het gesolidariseerd pensioenfonds van de RSZPPO

B.13.1. Het eerste middel in de zaken nrs. 5391, 5392, 5394, 5396 en 5397 is afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. De verzoekende partijen bekritisieren, enerzijds, de gelijke behandeling van de lokale besturen die voorheen waren aangesloten bij pool 1 en van de lokale besturen die voorheen waren aangesloten bij pool 2 en, anderzijds, de gelijke behandeling van de lokale besturen die voorheen waren aangesloten bij de pools 1 en 2 en van de lokale besturen die, vóór de toepassing van de bestreden wet, deel uitmaakten van de pools 3 en 4 en die zich niet hebben verzet tegen hun ambtshalve aansluiting bij het gesolidariseerd pensioenfonds van de RSZPPO.

B.13.2. In tegenstelling tot hetgeen de Ministerraad beweert, blijkt uit de verzoekschriften duidelijk dat de verzoekende partijen van mening zijn dat de wetgever, zowel wat de basispensioenbijdragen betreft als de aanvullende pensioenbijdragen voor individuele responsabilisering en de regularisatiebijdragen in geval van vaste benoeming van een contractueel personeelslid, had moeten voorzien in verschillende regelingen voor de lokale besturen die voorheen tot verschillende pools behoorden, omdat zij zich daardoor in een wezenlijk verschillende situatie zouden hebben bevonden in het licht van het doel van de bestreden wet.

B.14.1. Artikel 5 van de wet van 24 oktober 2011 bepaalt :

« § 1. Onder voorbehoud van paragraaf 3 zijn vanaf de datum van inwerkingtreding van deze wet ambtshalve, van rechtswege en onherroepelijk aangesloten bij het gesolidariseerd pensioenfonds van de RSZPPO :

1) de provinciale en plaatselijke besturen die de dag vóór de inwerkingtreding van deze wet bij het gemeenschappelijk pensioenstelsel van de plaatselijke overheden zijn aangesloten;

2) de provinciale en plaatselijke besturen die de dag vóór de inwerkingtreding van deze wet bij het stelsel van de nieuwe bij de Rijksdienst aangesloten zijn;

3) de provinciale en plaatselijke besturen die de dag vóór de inwerkingtreding van deze wet voor hun actief vastbenoemd personeel over een eigen pensioenstelsel beschikken en het financieel en/of administratief beheer van de pensioenen aan een verzorgingsinstelling toevertrouwen;

4) de provinciale en plaatselijke besturen die de dag vóór de inwerkingtreding van deze wet voor hun actief vastbenoemd personeel over een eigen pensioenstelsel beschikken en zelf voor het beheer van de pensioenen instaan. Dit is tevens het geval wanneer het bestuur het administratief beheer van de pensioenen conventioneel aan de PDOS heeft toevertrouwd;

5) de lokale politiezones bedoeld in titel II van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus;

6) de gewestelijke overheden voor de gewestelijke ontvangers die de dag vóór de inwerkingtreding van deze wet bij het in 1) bedoelde pensioenstelsel zijn aangesloten;

7) de provincies voor de verbindingsambtenaren en de brigadecommissarissen die de dag vóór de inwerkingtreding van deze wet bij het in 1) bedoelde pensioenstelsel zijn aangesloten.

§ 2. Elk provinciaal of plaatselijk bestuur of iedere lokale politiezone die zal worden opgericht vanaf de datum van inwerkingtreding van deze wet, zal, vanaf het ogenblik waarop deze de werkgever wordt van vastbenoemd personeel, ambtshalve, van rechtswege en onherroepelijk bij het gesolidariseerd pensioenfonds van de RSZPPO worden aangesloten.

§ 3. Voor de in [paragraaf] 1, 3) of 4) bedoelde provinciale en plaatselijke besturen, wordt de ambtshalve aansluiting op 1 januari 2012 niet effectief indien het provinciaal of plaatselijk bestuur vóór 15 december 2011 zijn weigering per aangetekende brief aan de Minister van Pensioenen te kennen geeft.

§ 4. Indien de aansluiting geweigerd wordt, wordt het deel van de reserves van het betrokken plaatselijk bestuur hem ter beschikking gesteld op een lopende rekening op zijn naam. Op vraag van het plaatselijk bestuur, zal het deel van de reserves hem worden terugbetaald over een periode van vijf jaar. Intussen zal die door de RSZPPO gebruikt kunnen worden voor zijn thesaurie.

§ 5. Een provinciaal of plaatselijk bestuur dat heeft geweigerd zich ambtshalve aan te sluiten volgens de in paragraaf 3 voorziene modaliteiten, blijft nadien vrij om zijn aansluiting bij het gesolidariseerde pensioenfonds van de RSZPPO alsnog aan te vragen. In dat geval zal de bijdragevoet gelijk zijn aan deze die in werking treedt op 1 januari van het jaar van de aansluiting, en zal deze worden aangewend voor de overname van de lopende pensioenen ».

B.14.2. Artikel 6 van de wet van 24 oktober 2011 bepaalt :

« De in artikel 5 voorziene ambtshalve aansluiting betreft :

- alle vastbenoemde personeelsleden die in dienst zijn en die de dag vóór de inwerkingtreding van deze wet bij de in artikel 5, § 1, 1) tot 7) bedoelde pensioenstelsels zijn aangesloten, ongeacht de situatie of de administratieve toestand van het personeelslid op die datum;

- alle personeelsleden die zullen worden benoemd in een provinciaal of plaatselijk bestuur of een lokale politiezone aangesloten bij het gesolidariseerd pensioenfonds van de RSZPPO vanaf de datum van inwerkingtreding van deze wet;

- alle personen die door aanwerving, overplaatsing of om het even welke andere reden vanaf de datum van inwerkingtreding van deze wet de hoedanigheid verkrijgen van vastbenoemd personeelslid van een provinciaal of plaatselijk bestuur of van een lokale politiezone aangesloten bij het gesolidariseerd pensioenfonds van de RSZPPO ».

B.14.3. Uit die bepalingen volgt dat de lokale besturen die voorheen waren aangesloten bij pool 1 of 2, ambtshalve werden aangesloten bij het bij artikel 4 van de bestreden wet opgerichte gesolidariseerd pensioenfonds van de RSZPPO, zonder de mogelijkheid om zich daartegen te verzetten. De lokale besturen die de pensioenen van hun vastbenoemd personeel hetzij zelf, hetzij via een verzorgingsinstelling beheerden, werden eveneens ambtshalve bij het nieuwe fonds aangesloten, behalve wanneer zij gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid die hun tot 15 december 2011 werd geboden om zich tegen die ambtshalve aansluiting te verzetten.

B.15.1. De afdeling wetgeving van de Raad van State heeft, wat het nieuwe gesolidariseerd pensioenfonds betreft, op het volgende gewezen :

« Er valt niet *a priori* uit te sluiten dat de pensioenregeling, zoals daarin bij het voorliggende voorontwerp van wet wordt ingegrepen, in de praktijk kan leiden tot een ongelijke behandeling van de bijdragebetalende overheidsdiensten. Zulke verschillen in behandeling hoeven evenwel niet noodzakelijk veroordeeld te worden, voor zover ze verantwoord zouden kunnen worden in het licht van het algemene financiële evenwicht van de regeling en op voorwaarde dat het evenredigheidsbeginsel in acht wordt genomen » (*Parl. St.*, Kamer, 2010-2011, DOC 53-1770/001, p. 87).

B.15.2. Uit de memorie van toelichting van de bestreden wet blijkt dat de overheden belast met het beheer van de pensioenen van het vastbenoemd personeel van de lokale besturen « sedert meerdere jaren [wisten] dat een hervorming zich [opdrong] en onvermijdelijk [was] om tot een langetermijnfinanciering te komen ter vrijwaring van de leefbaarheid en de duurzaamheid van de pensioenstelsels voor de vastbenoemde ambtenaren van de provinciale en lokale besturen (en hun rechthebbenden) » (*ibid.*, p. 6).

Gelet op de financiële situatie van de verschillende pools oordeelde de wetgever dat de oplossing van het gesolidariseerd pensioenfonds de beste was :

« De keuze van een gefusioneerde pool valt te verklaren door het feit dat deze oplossing de grootst mogelijke solidariteitsbasis biedt (en dus de beste risicoverdeling). Het biedt de

mogelijkheid om een basispensioenbijdragepercentage vast te stellen dat lager is dan de andere alternatieven en sluit dus aan op het algemeen belang.

In deze gefusioneerde pool worden de uitgaven en de ontvangsten gemeenschappelijk verdeeld tussen diegenen die deelnemen aan de solidariteit en het is dus gerechtvaardigd dat een identiek basispensioenbijdragepercentage op termijn voor iedereen van toepassing is. De volledige gelijke behandeling tussen alle besturen die bijdragen zal in 2016 tot stand gebracht zijn » (*ibid.*, p. 8).

B.16. De lokale besturen die tot de pools 1 en 2 behoorden vóór de inwerkingtreding van de bestreden wet, maakten reeds onherroepelijk deel uit van een gesolidariseerd pensioenfonds en waren in dat opzicht verplicht om deel te nemen aan de solidariteit binnen de pool waartoe zij behoorden. Zij bevonden zich dus niet in wezenlijk verschillende situaties op het ogenblik dat de wet van 24 oktober 2011 in werking trad.

Vanuit de noodzaak om het systeem voor financiering van de pensioenen van het vastbenoemd personeel van de lokale besturen te reorganiseren, vermocht de wetgever te oordelen dat de solidariteitsbasis moest worden verbreed door alle lokale besturen aan hetzelfde fonds te laten deelnemen, teneinde de financiering ervan op termijn te waarborgen.

B.17.1. Het is weliswaar juist dat de financiële situatie van de pools 1 en 2 verschillend was, vlak vóór de inwerkingtreding van dat nieuwe systeem. Bijgevolg waren de geldende pensioenbijdragepercentages in elk van beide pools niet equivalent. De uitgevoerde prognoses tonen niettemin aan dat de situatie, bij het uitblijven van een wetgevend optreden, zou verergeren, zowel voor pool 1 als voor pool 2, zodat de lokale besturen heel snel het hoofd zouden hebben moeten bieden aan een zeer aanzienlijke stijging van het bijdragepercentage (*ibid.*, p. 10).

B.17.2. Het is precies om rekening te houden met de verschillen in financiële situatie van de bestaande pools vlak vóór de inwerkingtreding van de wet van 24 oktober 2011 dat de wetgever, in artikel 18 van die wet, heeft voorzien in een geleidelijke en verschillende stijging van de basispensioenbijdragen naar gelang van de oorspronkelijke pool van de betrokken lokale besturen, teneinde de werkgevers van wie het bijdragepercentage het meest zal stijgen, in staat te stellen zich aan de nieuwe situatie aan te passen.

B.17.3. Bovendien heeft de wetgever bepaald dat de reserves die nog voorhanden zijn binnen pool 1 uitsluitend bestemd zouden blijven voor de voormalige leden van die pool (*ibid.*, p. 14). Zo formuleert het beheerscomité van de RSZPPO, krachtens artikel 15 van de wet van 24 oktober 2011, aanvullend bij het voorstel over het basispensioenbijdragepercentage (of bij het tot 2016 in de wet vastgelegde basispercentage), een voorstel betreffende het deel van het basispensioenbijdragepercentage dat zou kunnen worden gedragen door het reservefonds van pool 1 en wel uitsluitend voor de besturen die bij pool 1 waren aangesloten op 31 december 2011 (*ibid.*, p. 34).

B.17.4. Uit die verschillende elementen volgt dat de bekritiseerde maatregel geen onevenredige gevolgen heeft voor de lokale besturen die voorheen bij pool 1 of 2 waren aangesloten en die ambtshalve bij het nieuwe gesolidariseerd pensioenfonds van de RSZPPO worden aangesloten.

B.18. Om dezelfde redenen is de toepassing van identieke regels op alle lokale besturen die zijn aangesloten bij het gesolidariseerd pensioenfonds van de RSZPPO, wat de responsabiliseringsbijdrage en de regularisatiebijdrage betreft, bestaanbaar met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, onder voorbehoud van hetgeen hierna zal worden onderzocht met betrekking tot die twee mechanismen.

B.19. De middelen zijn niet gegrond.

B.20. Het tweede middel in de zaak nr. 5394 is afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 27 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, wat het derde onderdeel ervan betreft.

B.21.1. In het eerste onderdeel van dat middel klaagt de verzoekende partij een discriminatie aan tussen, enerzijds, de lokale besturen die, tot 31 december 2011, tot de pools 1 en 2 behoorden en die ambtshalve werden aangesloten bij het nieuwe gesolidariseerd pensioenfonds van de RSZPPO en, anderzijds, de lokale besturen die, tot diezelfde datum, deel uitmaakten van pool 3 of 4 en die wel de mogelijkheid hebben gehad om zich tegen hun ambtshalve aansluiting bij het nieuwe pensioenfonds te verzetten.

B.21.2. De lokale besturen die voorheen behoorden tot pool 3 of pool 4, namen apart hun pensioenlast op zich en waren nooit toegetreden tot welke solidariteitsregeling ook om de financiering ervan te waarborgen. De lokale besturen die deel uitmaakten van pool 1 of pool 2 hadden daarentegen bewust gekozen om bij een gesolidariseerd fonds toe te treden, en wisten dat zij niet eruit zouden kunnen treden wanneer, in voorkomend geval, de solidariteit niet meer in hun voordeel zou spelen. Dat verschil in situatie, dat voortvloeit uit keuzes die de lokale besturen zelf hebben gemaakt, kan worden beschouwd als een kenmerk dat ze wezenlijk verschillend maakt in het licht van het doel van de bestreden wet. Het bekritiseerde verschil in behandeling berust dus op een objectief en pertinent criterium. Het is bijgevolg gerechtvaardigd dat de wetgever de autonomie van de lokale besturen die, vóór de inwerkingtreding van de bestreden wet, niet onherroepelijk deel uitmaakten van een gesolidariseerde pool, heeft willen respecteren door hun de mogelijkheid te bieden om zich te verzetten tegen hun ambtshalve aansluiting bij het nieuwe gesolidariseerd pensioenfonds van de RSZPPO.

B.22.1. In het tweede onderdeel van dat middel klaagt de verzoekende partij een schending aan van haar recht op vrijheid van vereniging aangezien zij, omdat zij voorheen was aangesloten bij pool 1, haar ambtshalve aansluiting bij het nieuwe gesolidariseerd pensioenfonds van de RSZPPO niet heeft kunnen weigeren.

B.22.2. Zonder dat het noodzakelijk is te onderzoeken of het gesolidariseerd pensioenfonds van de RSZPPO kan worden beschouwd als een vereniging die valt onder de vrijheid van vereniging die wordt gewaarborgd bij artikel 27 van de Grondwet, volstaat het vast te stellen dat de ambtshalve aansluiting van de lokale besturen die voordien onherroepelijk waren aangesloten bij een gesolidariseerde pool om hun pensioenlasten te financieren, gerechtvaardigd is door het doel dat erin bestaat de ruimst mogelijke solidariteit tot stand te brengen om de duurzaamheid van die financiering te waarborgen. Het behoort tot de beoordelingsbevoegdheid van de wetgever om de bestaande gesolidariseerde pensioenfondsen, die reeds voorzagen in een onherroepelijke aansluiting van de leden die vrijwillig hadden gekozen om toe te treden, om te vormen tot een nieuw gesolidariseerd pensioenfonds dat is onderworpen aan dezelfde regel van onherroepelijkheid van de aansluiting.

B.23.1. In het derde onderdeel van dat middel klaagt de verzoekende partij een schending aan van haar eigendomsrecht omdat zij door haar ambtshalve aansluiting bij het gesolidariseerd pensioenfonds van de RSZPPO aanzienlijke financiële verliezen lijdt.

B.23.2. Vanuit de noodzaak een duurzame financiering van de pensioenen van het vastbenoemd personeel van de lokale besturen te waarborgen, vermocht de wetgever te oordelen dat die financiering moest worden gereorganiseerd op basis van de ruimst mogelijke solidariteit. Hij heeft bijgevolg een pertinente en verantwoorde maatregel genomen door te voorzien in een ambtshalve aansluiting, bij het nieuwe door hem opgerichte fonds, van alle besturen die voordien, op onherroepelijke wijze, deel uitmaakten van een gesolidariseerd financieringssysteem. Zonder dat het noodzakelijk is te onderzoeken of de verplichting tot deelname aan het gesolidariseerd pensioenfonds van de RSZPPO voor de verzoekende partij een aantasting van haar eigendomsrecht vormt, volstaat het vast te stellen dat, indien dat het geval zou zijn, die aantasting redelijk zou zijn verantwoord door de doelstellingen van de bestreden maatregel.

B.24. Het middel is niet gegrond.

Wat betreft de middelen die betrekking hebben op de responsabiliseringsbijdrage

B.25.1. Het tweede middel in de zaken nrs. 5391 en 5392 is afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. De partijen verwijten de wetgever dat hij, wat de individuele responsabiliseringsbijdragen betreft, de overheidswerkgevers die, voor hun personeel, kunnen kiezen tussen de statutaire regeling en de contractuele regeling en die welke niet over die keuzemogelijkheid beschikken en in principe hun personeel binnen de statutaire regeling moeten benoemen, op identieke wijze heeft behandeld.

B.25.2. Zoals de Ministerraad onderstreept, kan de bestreden wet niet worden toegepast op een overheidswerkgever, zoals een intercommunale, die nooit is overgegaan tot de benoeming van leden van zijn personeel en die dus zijn personeel steeds uitsluitend op contractuele basis heeft tewerkgesteld. Het middel moet dus in die zin worden begrepen dat het Hof wordt verzocht de situatie van de lokale besturen die hun personeel moeten benoemen, en die van de lokale besturen die, ook al hebben zij vastbenoemd statutair

personeel of hebben zij dat gehad, personeel ook kunnen tewerkstellen op contractuele basis, te vergelijken.

B.26.1. Artikel 19 van de wet van 24 oktober 2011 bepaalt :

« § 1. Het Beheerscomité van de RSZPPO stelt jaarlijks in de loop van het derde kwartaal van het jaar de responsabiliseringscoëfficiënt vast die voor het voorgaande jaar moet worden toegepast.

De responsabiliseringscoëfficiënt waarvan sprake in het eerste lid, is dezelfde voor alle provinciale en plaatselijke besturen en alle lokale politiezones die zijn aangesloten bij het gesolidariseerd pensioenfonds van de RSZPPO.

Deze coëfficiënt wordt zodanig vastgesteld dat de aanvullende werkgeversbijdragen inzake pensioenen die verschuldigd zijn voor de individuele responsabilisering in toepassing van artikel 20, het verschil voor het voorgaande kalenderjaar volledig dekken tussen :

a) enerzijds de bijdragen geïnd door het gesolidariseerd pensioenfonds van de RSZPPO op basis van de in toepassing van artikel 16 vastgestelde basispensioenbijdragevoet, en de in artikel 10 bedoelde andere financiële ontvangsten dan de bijdragen voor het beschouwde jaar;

b) anderzijds de uitgaven die in toepassing van de artikelen 8 en 9 door het gesolidariseerd pensioenfonds van de RSZPPO werden gedragen voor het beschouwde kalenderjaar.

De bedragen van de in a) en b) bedoelde ontvangsten en uitgaven zijn deze die ingeschreven zijn in de rekeningen van het beschouwde jaar die definitief afgesloten en goedgekeurd zijn door het Beheerscomité van de RSZPPO en de minister bevoegd voor de Pensioenen van de openbare sector.

§ 2. Indien de basispensioenbijdragevoet vastgesteld in toepassing van de artikelen 16 en 18 tot gevolg heeft dat de responsabiliseringscoëfficiënt die eruit voortvloeit in toepassing van § 1 kleiner is dan 50 %, wordt de aanwending van de in artikel 13 bedoelde correctiefactoren beperkt zodat de coëfficiënt 50 % bedraagt. Het niet-aangewende deel wordt bestemd voor het in artikel 4, § 3 bedoelde fonds voor de amortisatie van de verhoging van de pensioenbijdragevoeten. Bovendien kan de responsabiliseringscoëfficiënt niet verlagen ten opzichte van het voorgaande jaar en geeft dit indien nodig aanleiding tot een verlaging van de basisbijdragevoet om dit te bereiken ».

B.26.2. Artikel 20 van de wet van 24 oktober 2011 bepaalt :

« De pensioenbijdragen die een provinciaal of plaatselijk bestuur of een lokale politiekezone verschuldigd is in toepassing van artikel 16, maken het voorwerp uit van een aanvulling van de werkgeversbijdrage inzake pensioenen wanneer de eigen pensioenbijdragevoet van deze werkgever groter is dan de basispensioenbijdragevoet vastgesteld in toepassing van artikel 16.

De eigen pensioenbijdragevoet bedoeld in het eerste lid, is de verhouding tussen enerzijds de uitgaven inzake pensioenen die het gesolidariseerd pensioenfonds van de RSZPPO gedurende het beschouwde jaar heeft gedragen voor de gewezen personeelsleden van desbetreffende werkgever en hun rechthebbenden, en anderzijds de loonmassa die overeenstemt met het aan pensioenbijdragen onderworpen loon dat voor ditzelfde jaar door deze werkgever werd uitbetaald aan zijn vastbenoemd personeel dat bij het fonds is aangesloten.

De in het eerste lid bedoelde aanvullende werkgeversbijdragen, stemmen overeen met het bedrag dat wordt bekomen door de in toepassing van artikel 19 vastgestelde responsabiliseringscoëfficiënt toe te passen op het verschil tussen enerzijds de uitgaven inzake pensioenen bedoeld in het tweede lid, en anderzijds de persoonlijke en de werkgeversbijdragen inzake pensioenen die door de betrokken werkgever in toepassing van artikel 16 verschuldigd zijn voor het desbetreffende jaar.

[...] ».

B.27. De aanvulling van de werkgeversbijdrage inzake pensioenen, verschuldigd als individuele responsabilisering en berekend met toepassing van de voormelde bepalingen, heeft tot doel een specifiek fenomeen te compenseren dat het probleem van de financiering verergert, of althans het bijdragepercentage verhoogt :

« In het bijzonder gaat het om de vermindering van het aantal vastbenoemde ambtenaren en daardoor om de daling van de pensioenbijdragen. In combinatie met de stijgende pensioenlasten en rekening houdend met de manier waarop het bijdragepercentage vastgesteld wordt op basis van ‘ ontvangsten en uitgaven in evenwicht ’, leidt dit tot een constante stijging van het bijdragepercentage dat nodig is om de uitgaven te dekken » (*Parl. St.*, Kamer, 2010-2011, DOC 53-1770/001, p. 6).

Om dat fenomeen in te dijken heeft de wetgever een gedeeltelijke responsabilisering van bepaalde werkgevers willen organiseren :

« Niet al de werkgevers zullen deze supplementaire bijdragen moeten betalen, maar uitsluitend zij bij wie de solidariteit momenteel een tekort vertoont omwille van het feit dat zij uitgaven moet dragen die aanzienlijker zijn dan de bijdragen die ze ontvangt.

[...]

Een identieke ‘ responsabiliseringscoëfficiënt ’ wordt toegepast op alle geresponsabiliseerde besturen. Hij is van toepassing op de elementen die eigen zijn aan de individuele situatie bij elk van de betrokken besturen, met name op het verschil tussen de pensioenlast gedragen door de solidariteit voor het beschouwde bestuur en de pensioenbijdragen die dit bestuur betaalt aan het basispercentage in het kader van de solidariteit. [...]

[...]

De bijkomende pensioenbijdragen zijn enkel patronaal, zonder aandeel van het personeelslid. Enerzijds, vloeien zij voort uit de houding van de werkgever en zijn niet ten laste van de personeelsleden » (*ibid.*, pp. 18-19).

B.28. De basispensioenbijdrage die door elke overheidswerkgever wordt betaald, wordt berekend op basis van de loonmassa die overeenstemt met de lonen die hij elk jaar aan zijn vastbenoemd personeel uitbetaalt. Het is bijgevolg niet onverantwoord dat de wetgever, vanuit de noodzaak de financiering van de pensioenen van de benoemde personeelsleden van de lokale besturen te waarborgen, de negatieve gevolgen, voor die financiering, van de vermindering, door bepaalde werkgevers, van hun aantal benoemde personeelsleden ten opzichte van het aantal voormalige statutaire personeelsleden en hun rechthebbenden die een pensioen ontvangen ten laste van het gesolidariseerd pensioenfonds van de RSZPPO, tracht te corrigeren.

Een dergelijke handelwijze vanwege de overheidswerkgevers is weliswaar wettig en toelaatbaar, maar heeft gevolgen voor de financiering van de pensioenen die verschuldigd zijn aan hun voormalige benoemde personeelsleden. Het is niet onredelijk dat de wetgever de werkgevers die op die manier de moeilijkheden inzake financiering van de pensioenen van het vastbenoemd personeel van de lokale besturen mee verergeren, tracht te responsabiliseren door hun een gedeelte van de financiële gevolgen van hun keuzen inzake benoeming van hun personeel te laten dragen.

B.29. Ten opzichte van dat doel van responsabilisering is er geen reden om de lokale besturen die kunnen kiezen om personeel hoofdzakelijk of uitsluitend op contractuele basis tewerk te stellen en de lokale besturen die onderworpen zijn aan een regeling waarin benoeming de regel is, verschillend te behandelen. Het door de wetgever nagestreefde doel van responsabilisering kan immers slechts worden bereikt door het opleggen van een aanvullende bijdrage voor het systeem van solidariteit, afhankelijk van de last die voor dat laatste door de betrokken overheidswerkgever wordt gecreëerd, en de omstandigheid dat die last al dan niet het gevolg is van een vrije keuze van de werkgever, is in dat verband geenszins pertinent.

B.30.1. De tussenkomenende partij verwijt de bestreden bepalingen dat zij de lokale besturen die slechts één vastbenoemde ambtenaar tewerkstellen en die welke geen enkele vastbenoemde ambtenaar meer tewerkstellen hoewel zij dat in het verleden wel hebben gedaan, verschillend behandelen. Aangezien die grief niet door de verzoekende partijen wordt vermeld, gaat het om een nieuw middel, en dient zij niet te worden onderzocht.

B.30.2. De middelen zijn niet gegrond.

Wat betreft de middelen die betrekking hebben op de regularisatiebijdrage

B.31. Het vierde middel in de zaken nrs. 5391 en 5392, het derde middel in de zaak nr. 5396 en het tweede middel in de zaak nr. 5397 zijn afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. De verzoekende partijen verwijten de wetgever een regularisatiebijdrage te hebben ingevoerd ten laste van de lokale besturen die overgaan tot de benoeming van personeelsleden die voordien op contractuele basis waren tewerkgesteld door hetzelfde bestuur. Zij zijn van mening dat de wetgever zodoende een discriminerend verschil in behandeling heeft gecreëerd, enerzijds, tussen de werkgevers van de overheidssector en de werkgevers van de privésector en, anderzijds, tussen de werkgevers van de overheidssector op wie de bestreden bepalingen van toepassing zijn en de andere werkgevers van de overheidssector.

B.32.1. Artikel 10, 4), van de wet van 24 oktober 2011 bepaalt :

«De ontvangsten van het gesolidariseerd pensioenfonds van de RSZPPO zijn de volgende :

[...]

4) de overdrachten van bijdragen waarvoor de aanvraag tot overheveling naar het gesolidariseerd pensioenfonds van de RSZPPO vanaf 1 januari 2012 wordt ingediend in toepassing van artikel 1 van voormelde wet van 5 augustus 1968 [tot vaststelling van een zeker verband tussen de pensioenstelsels van de openbare sector en die van de privésector];

[...] ».

B.32.2. Artikel 26, §§ 1 en 6, van de wet van 24 oktober 2011 bepaalt :

« § 1. Indien een provinciaal of lokaal bestuur of een lokale politiezone een contractueel personeelslid dat meer dan vijf jaar daadwerkelijk onder arbeidsovereenkomst gepresteerde diensten bij deze werkgever telt, in vast verband benoemt, dan is hij een regularisatiebijdrage verschuldigd, volgens de modaliteiten voorzien in de §§ 2 tot 6.

Deze bijdrage is verschuldigd voor alle daadwerkelijk bij de in het eerste lid bedoelde werkgever gepresteerde diensten die meer dan vijf jaar na de datum liggen waarop de betrekking als contractueel personeelslid is aangevangen.

[...]

§ 6. De regularisatiebijdrage voorzien in paragraaf 1 is verschuldigd voor de personeelsleden die in vast verband benoemd worden vanaf 1 januari 2012. De termijn van vijf jaar voorzien in paragraaf 1 vangt aan vanaf deze datum ».

B.33.1. Zoals aangegeven in de memorie van toelichting van de bestreden wet, leidde, wanneer een contractueel personeelslid vast benoemd werd, de inaanmerkingneming, voor de berekening van het overheidspensioen, van de als contractueel personeelslid gepresteerde jaren, in het vroegere systeem tot financieringsproblemen in het openbaar pensioenstelsel (*Parl. St.*, Kamer, 2010-2011, DOC 53-1770/001, p. 41). Krachtens artikel 160 van de Nieuwe Gemeentewet geniet immers een personeelslid dat op contractuele basis heeft gewerkt voor een lokale overheidswerkgever en dat vervolgens door diezelfde werkgever vast wordt benoemd, een overheidspensioen voor alle bij die werkgever gepresteerde diensten. In zulk een geval ontvangt het openbare pensioenstelsel dat de contractuele diensten in aanmerking neemt alleen de bijdragen die werden betaald in het stelsel voor werknemers en die worden overgedragen met toepassing van de wet van 5 augustus 1968 tot vaststelling van een zeker verband tussen de pensioenstelsels van de openbare sector en die van de privésector. Die bijdragen werden echter berekend op basis van de voor de contractuele diensten ontvangen wedde, en worden zonder interesten overgedragen, zodat die overdracht onvoldoende is om de uitgave te dekken die voor het openbaar pensioenfonds voortvloeit uit de inaanmerkingneming van de contractuele diensten. In zulk een systeem geldt dat, hoe later gedurende zijn loopbaan het personeelslid wordt benoemd, des te groter het financieringstekort dat moet worden gedragen door het openbaar pensioenstelsel zal zijn.

B.33.2. Om de financiële gevolgen van niet tijdige benoemingen voor het gesolidariseerd pensioenfonds van de RSZPPO te verlichten, heeft de wetgever een regularisatiebijdrage ingevoerd die betrekking heeft op de loopbaan als contractueel personeelslid bij de werkgever

die dat personeelslid benoemt. De bijdrage is slechts verschuldigd indien de benoeming plaatsvindt na een termijn van vijf jaar vanaf het begin van de contractuele indienstneming van de betrokkene, en slaat enkel op de periode volgend op de eerste vijf dienstjaren. Zoals wordt onderstreept in de memorie van toelichting :

«Deze bijdrage vormt geen sanctie of oordeel met betrekking tot het human resourcesbeleid dat door de werkgever wordt gevoerd. Zij is gebaseerd op een objectief criterium, te weten minstens een periode van vijf jaar tewerkstelling. [...] Deze deelname is erop gericht het openbaar pensioenstelsel dat de contractuele diensten in aanmerking zal nemen een deel van de bijdragen te verschaffen dat het zou hebben ontvangen als de ambtenaar vast was benoemd bij aanvang van zijn indienstneming als contractueel personeelslid » (*ibid.*, p. 42).

B.34.1. De bestreden bepalingen streven een rechtmatig doel na. De wetgever kan immers, vanuit de noodzaak om de financiering van de pensioenen van het vastbenoemd personeel van de lokale besturen te waarborgen, de nodige maatregelen nemen om de overheidswerkgevers aan te sporen handelwijzen, zoals niet tijdige benoemingen, die het tekort van het pensioenstelsel van de sector van de lokale besturen vergroten, te vermijden. Door een specifieke bijdrage ten laste te leggen van de lokale overheidswerkgevers die niet tijdig overgaan tot de benoeming van hun contractuele personeelsleden, heeft de wetgever een pertinente maatregel genomen om dat doel te bereiken, waarbij hij waarborgt dat het financieringstekort voor het pensioen van niet tijdig benoemde personeelsleden gedeeltelijk ten laste wordt genomen door de werkgever die dat tekort heeft veroorzaakt.

B.34.2. De bestreden bepalingen hebben geen onevenredige gevolgen voor de overheidswerkgevers op wie zij worden toegepast. De regularisatiebijdrage wordt immers alleen toegepast indien het contractuele personeelslid meer dan vijf jaar na zijn indiensttreding wordt benoemd. Zulk een termijn moet de werkgever in staat stellen een beslissing te nemen over een eventuele benoeming van het personeelslid. De regularisatie slaat overigens enkel op de periode na de eerste vijf dienstjaren die door het betrokken personeelslid zijn gepresteerd. De regularisatiebijdrage geldt ten slotte enkel voor de benoemingen die plaatsvinden vanaf 1 januari 2012, en de termijn van vijf jaar vangt slechts vanaf die datum aan, zodat de betrokken overheidswerkgevers over die termijn beschikken om de nodige beslissingen te nemen.

B.34.3. In zoverre zij de overheidswerkgever die een contractuele ambtenaar niet tijdig benoemt, een regularisatiebijdrage opleggen, creëren de bestreden bepalingen geen onverantwoord verschil in behandeling tussen die werkgever en de overheidswerkgevers die dezelfde bijdrage niet zijn verschuldigd omdat zij geen contractuele personeelsleden hebben benoemd meer dan vijf jaar na hun indiensttreding.

B.35. Voor het overige creëren de bestreden bepalingen evenmin een onverantwoord verschil in behandeling tussen de werkgevers van de overheidssector die pensioenbijdragen verschuldigd zijn in het pensioenstelsel van het vastbenoemde personeel van de lokale besturen en de werkgevers van de privésector die niet zulke bijdragen moeten betalen. De pensioenstelsels in de overheidssector en in de privésector zijn dermate uiteenlopend dat de werkgevers verschillend kunnen worden behandeld naargelang zij tot het ene of het andere stelsel bijdragen.

B.36. De middelen zijn niet gegrond.

Wat betreft de middelen die betrekking hebben op de overdracht van de reserves die zijn opgebouwd in het kader van de aanvullende pensioenstelsels

B.37.1. Het vijfde middel in de zaken nrs. 5391 en 5392 en het vierde middel in de zaken nrs. 5396 en 5397 zijn afgeleid uit de schending, door artikel 26, §§ 3 tot 5, van de wet van 24 oktober 2011, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 16 van de Grondwet, met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met het beginsel van rechtszekerheid.

B.37.2. De verzoekende partijen bekritisieren de bestreden bepaling in die zin dat zij een nieuwe reglementering invoert die de betrokken pensioengerechtigden niet konden verwachten, dat zij een discriminatie invoert tussen de statutaire en de contractuele personeelsleden doordat de eerstgenoemden niet eenzelfde aanvullend pensioenplan kunnen genieten en, ten slotte, dat zij alle lokale besturen die, bij de vaste benoeming van een contractueel personeelslid, een regularisatie moeten betalen die op dezelfde manier wordt berekend, zonder dat er rekening wordt gehouden met de reserves die zullen worden bestemd

voor het wettelijk pensioenstelsel wat sommigen van hen betreft, op identieke wijze behandelt.

B.38. Artikel 26, §§ 3 tot 5, van de wet van 24 oktober 2011 bepaalt :

« § 3. In geval van een vaste benoeming vervallen de rechten van de aangeslotene op de verworven reserves en prestaties evenals de rechten op de bedragen gewaarborgd in toepassing van artikel 24, § 2, van de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid, die betrekking hebben op de contractuele diensten in rekening genomen in het pensioen van de overheidssector.

§ 4. De vanaf de inwerkingtreding van deze wet door de werkgever opgebouwde reserves die betrekking hebben op diensten onder arbeidsovereenkomst die aanleiding geven tot de betaling van een regularisatiebijdrage, worden overgedragen aan de instelling die de bijdragen int die bestemd zijn voor de financiering van het wettelijk rustpensioenstelsel dat, ten gevolge van zijn benoeming, van toepassing wordt op de vast benoemde ambtenaar.

De overgedragen reserves worden bij voorrang bestemd voor deze regularisatie. Het eventuele surplus wordt in reserve gehouden en aangewend voor de betaling van de pensioenbijdragen verschuldigd aan het Gesolidariseerd pensioenfonds van de RSZPPO voor de periode volgend op de benoeming in vast verband.

§ 5. Het in paragraaf 2 bedoelde bedrag en de reserves bedoeld in paragraaf 4 moeten bij de RSZPPO toekomen uiterlijk op de laatste dag van de derde maand volgend op de datum van de beslissing tot vaste benoeming ».

B.39. In de memorie van toelichting van de bestreden wet wordt aangegeven dat de wetgever tot doel had, met de voormelde bepaling, het probleem van het « dubbel voordeel » op te lossen dat zich voordeed wanneer een contractueel personeelslid vast werd benoemd en dat voortkwam « uit het feit dat als er aanvullende voordelen [waren] opgebouwd tijdens de periode van de contractuele diensten, [het benoemde personeelslid] recht [zou] hebben wanneer hij met pensioen gaat op : enerzijds het pensioen van de openbare sector voor de gehele loopbaan, met inbegrip van de contractuele diensten; anderzijds, krachtens de [wet op de aanvullende pensioenen], de verworven aanvullende prestatie opgebouwd tijdens de periode van de contractuele diensten » (*Parl. St.*, Kamer, 2010-2011, DOC 53-1770/001, p. 43).

Enkel de reserves die betrekking hebben op diensten onder arbeidsovereenkomst die aanleiding geven tot het betalen van een regularisatiebijdrage, worden overgedragen. Het betrokken gedeelte van de reserves is bijgevolg het gedeelte dat betrekking heeft op de

contractuele diensten volgend op de eerste vijf jaren die als contractueel daadwerkelijk zijn gepresteerd. In de memorie van toelichting wordt verder nog gepreciseerd :

« Wanneer een regularisatiebijdrage verschuldigd is, worden de overgedragen reserves bij voorrang bestemd voor deze regularisatie verschuldigd door de werkgever. Het eventuele surplus wordt in reserve gehouden bij de RSZPPO op een virtuele rekening op naam van de betrokken administratie en vervolgens aangewend voor de betaling van de pensioenbijdragen verschuldigd aan het Gesolidariseerd pensioenfonds van de RSZPPO voor de periode volgend op de benoeming in vast verband. Het zal in mindering worden gebracht op de pensioenbijdragenfactuur voor deze [lokale overheidsadministratie]. Dit laat toe te vermijden dat de werkgever het gevoel heeft een zuivere verliespost te financieren en bovenal een zeker ‘ individueel ’ karakter van de reserves te behouden ten gunste van de persoon voor wie ze zijn opgebouwd » (*ibid.*).

B.40.1. De Ministerraad is van mening dat de verzoekende partijen zich niet kunnen beroepen op welk eigendomsrecht dan ook met betrekking tot de reserves waarop de bestreden bepaling betrekking heeft, en dat zij bijgevolg geen belang hebben bij het middel.

B.40.2. Aangezien de verzoekende partijen belang hebben bij hun beroepen, dienen zij niet daarenboven te doen blijken van het belang bij het middel.

B.41. De wetgever streeft een legitiem doel na door een anomalie te corrigeren van het vorige systeem, waarin de personeelsleden voor wie tijdens de periode van contractuele diensten een aanvullend pensioen was opgebouwd en die vervolgens werden benoemd, *in fine* zowel een pensioen genoten alsof zij gedurende die periode onder de statutaire regeling vielen, als een aanvullend pensioen dat werd opgebouwd omdat zij gedurende diezelfde periode contractueel waren. Door te bepalen dat de door de werkgever opgebouwde reserves vervallen in geval van benoeming van het betrokken contractueel personeelslid, stellen de bestreden bepalingen een pertinente maatregel vast om dat doel te bereiken.

B.42.1. De in het geding zijnde bepalingen hebben, noch voor de betrokken personeelsleden, noch voor hun werkgevers, onevenredige gevolgen.

B.42.2. Wat de benoemde contractuele personeelsleden betreft, heeft de wetgever ervoor gezorgd hun verworven rechten te vrijwaren omdat, enerzijds, de wet niet raakt aan de reserves die vóór 1 januari 2012 zijn opgebouwd en, anderzijds, de overdracht enkel betrekking heeft op de reserves die door de werkgever worden gefinancierd, en niet op die

welke voortvloeien uit de bijdrage van het personeelslid zelf. Het gedeelte van het aanvullend pensioen dat vóór de inwerkingtreding van de bestreden wet werd opgebouwd voor een contractueel personeelslid dat vast werd benoemd, blijft bijgevolg verworven voor dat personeelslid. Bovendien is de bestreden bepaling enkel van toepassing op de vaste benoemingen van contractuele personeelsleden die aanleiding geven tot de betaling van een regularisatiebijdrage, dus op de benoemingen die meer dan vijf jaar na de indiensttreding van het betrokken personeelslid plaatsvinden.

De bestreden bepaling heeft derhalve geen onevenredige gevolgen en doet geen afbreuk, om dezelfde redenen, aan het recht op rechtszekerheid van de betrokken personeelsleden, noch aan hun eigendomsrecht.

B.42.3. De lokale overheidsbesturen die overgaan tot vaste benoemingen van contractuele personeelsleden die aanleiding geven tot de betaling van een regularisatiebijdrage, halen op hun beurt een voordeel uit de overdracht van de reserves die zij hadden opgebouwd voor het aanvullend pensioen van die personeelsleden omdat die reserves bij voorrang worden bestemd voor de regularisatie, en omdat het eventuele surplus wordt aangewend voor de betaling van de door die besturen verschuldigde pensioenbijdragen. Daaruit blijkt dat, in zoverre het een discriminatie onder lokale overheidsbesturen aanklaagt omdat geen rekening zou zijn gehouden met de overdracht van reserves bij de berekening van de regularisatiebijdrage, het middel uitgaat van een verkeerde lezing van de bestreden bepaling.

B.43. Ten slotte creëert de bestreden bepaling geen onverantwoord verschil in behandeling tussen de contractuele personeelsleden die, wanneer zij nooit worden benoemd, een aanvullend pensioen kunnen genieten, en de benoemde personeelsleden die dat niet kunnen genieten. De situatie, wat de financiering van hun pensioen betreft, van de contractuele personeelsleden en van de personeelsleden die binnen de statutaire regeling zijn benoemd is immers zo uiteenlopend dat het verschil in behandeling niet zonder redelijke verantwoording is.

B.44. De middelen zijn niet gegrond.

Wat betreft het middel dat betrekking heeft op de specifieke situatie van de politiezones

B.45. Het derde middel in de zaak nr. 5397 is afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de algemene beginselen van rechtszekerheid en gewettigd vertrouwen. De verzoekende partij verwijt de wetgever dat hij, zonder redelijke verantwoording, wat betreft de financiering van de pensioenen van hun personeelsleden en hun rechthebbenden, de lokale politiezones waaraan een tegemoetkoming vanwege de federale Staat in de pensioenkosten was gegarandeerd, en de andere lokale besturen identiek behandelt.

B.46. Door de ambtshalve aansluiting van de lokale politiezones bij het gesolidariseerd pensioenfonds van de RSZPPO wilde de wetgever « sommige negatieve effecten van de politiehervorming op de pensioenstelsels [bijsturen] », als gevolg van een « vertekening tussen de pensioenlasten en de pensioenbijdragen van de actieve personeelsleden [die] het systeem uit evenwicht [heeft] gebracht » (*Parl. St.*, Kamer, 2010-2011, DOC 53-1770/001, p. 10).

B.47. Met de verwijzing naar « een gegarandeerde tegemoetkoming van de federale Staat in de pensioenkosten » beoogt de verzoekende partij waarschijnlijk de toelage ten laste van de Staatskas, die krachtens artikel 13*bis* van de wet van 6 mei 2002 « tot oprichting van het Fonds voor de pensioenen van de geïntegreerde politie en houdende bijzondere bepalingen inzake sociale zekerheid » wordt toegekend « aan de gemeenten of aan de meergemeentepolitiezones ter compensatie, wat de naar de politiezones overgehevelde rijkswachters en militairen betreft, van de last die voortvloeit uit de [...] werkgeversbijdrage » voor het Fonds voor de pensioenen van de politie.

Met toepassing van artikel 190, § 1, van de programmawet (I) van 24 december 2002, wordt de toelage bedoeld in artikel 13*bis* van de voormelde wet van 6 mei 2002 uitgekeerd aan de RSZPPO, voor rekening van de politiezones. De RSZPPO brengt die toelage in mindering op het totaal aan socialezekerheidsbijdragen verschuldigd door elke politiezone.

B.48. Zoals de Ministerraad erop wijst, zijn artikel 13*bis* van de voormelde wet van 6 mei 2002 en artikel 190, § 1, van de programmawet (I) van 24 december 2002 niet opgeheven, zodat de in het geding zijnde toelage nog steeds wordt gestort ten bate van de

betrokken politiezones, zoals dat gebeurde vóór de inwerkingtreding van de wet van 24 oktober 2011.

Daaruit volgt dat, in zoverre het middel de wetgever verwijt een einde te hebben gemaakt aan de tegemoetkoming die de lokale politiezones was « gegarandeerd », het uitgaat van een verkeerde lezing van de bestreden wet.

B.49. Het middel is niet gegrond.

Wat betreft de middelen die betrekking hebben op de specifieke situatie van de ziekenhuizen

B.50. Het eerste middel in de zaak nr. 5393 is afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. De verzoekende partijen bekritisieren de bestreden wet in die zin dat zij afbreuk doet aan hun recht op het ongestoord genot van hun eigendom door hun een buitensporige last op te leggen die niet evenredig is met het inkomensniveau van de betrokken werknemers. Zij zijn van mening dat die aantasting discriminerend is, enerzijds, in zoverre zij enkel de openbare ziekenhuizen betreft, en niet de privéziekenhuizen die zich nochtans in een vergelijkbare situatie zouden bevinden en, anderzijds, in zoverre zij de openbare ziekenhuizen op dezelfde wijze behandelt als de andere lokale besturen, terwijl zij zich in een wezenlijk verschillende situatie zouden bevinden.

Het tweede middel in dezelfde zaak is afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. De verzoekende partijen verwijten in dat middel de wetgever eveneens de openbare ziekenhuizen en de andere lokale besturen op gelijke wijze te hebben behandeld, terwijl zij zich in een wezenlijk verschillende situatie zouden bevinden.

B.51. Artikel 172 van de Grondwet is een bijzondere toepassing van het beginsel van gelijkheid in fiscale zaken. Die bepaling is niet van toepassing op de socialezekerheidsbijdragen.

B.52. De memorie van toelichting van de bestreden wet preciseert, wat betreft de deelname van de ziekenhuizen aan het nieuwe financieringssysteem en hun ambtshalve en onherroepelijke aansluiting bij het gesolidariseerd pensioenfonds van de RSZPPO :

« Noch de grootte, noch de juridische vorm (gemeente, intercommunale, politiezone...), noch de sector waarin ze actief zijn laat toe sommige categorieën van werkgevers uit te sluiten uit het nieuwe financieringsmodel.

Wat in het bijzonder de sector van de ziekenhuizen betreft, vinden de financiële moeilijkheden van de ziekenhuizen hun oorsprong niet in de pensioenen.

De ziekenhuizen worden daarom benaderd zoals de andere provinciale en lokale besturen in het kader van de hervorming van de pensioenfinanciering van de vastbenoemde personeelsleden. Men heeft het meer gepast gevonden een oplossing te gaan zoeken in andere domeinen dan de pensioenen (begroting van de financiële middelen van de ziekenhuizen) » (*Parl. St.*, Kamer, 2010-2011, DOC 53-1770/001, p. 22).

Tijdens de besprekingen in de Commissie is de minister van Pensioenen overigens teruggekomen op de kwestie van de openbare ziekenhuizen, « waarvan de financiering niets te maken heeft met de hervorming van de RSZPPO » :

« De Ministerraad van 29 september 2011 heeft herinnerd aan zijn beslissing van 20 juli 2011, en stelde dat ‘ daarenboven (...) een werkgroep samengebracht [zal] worden om de meeste geschikte maatregelen te onderzoeken om de impact van de verhoging van de percentages ziekenhuisinstellingen te neutraliseren ’. Op de recentste Ministerraad is bovendien de afspraak gemaakt dat het resultaat van de werkzaamheden van die werkgroep zal worden onderzocht bij de begrotingsopmaak voor 2012, waarbij het beginsel dat de weerslag van de percentageverhogingen op de betrokken ziekenhuisinstellingen wordt geneutraliseerd niet wordt betwist; zulks zal eventueel gebeuren via een interne compensatie binnen de begrotingsdoelstelling voor de gezondheidszorg » (*Parl. St.*, Kamer, 2010-2011, DOC 53-1770/002, p. 17).

B.53.1. Artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens bepaalt dat het recht op eigendom « op geen enkele wijze het recht [zal] aantasten dat een Staat heeft om die wetten toe te passen welke hij noodzakelijk oordeelt om toezicht uit te oefenen op het gebruik van eigendom in overeenstemming met het algemeen belang of om de betaling van belastingen of andere heffingen en boeten te verzekeren ».

Bij die bepaling wordt dus uitdrukkelijk aan de nationale overheden de bevoegdheid toegekend om bijdragen te heffen. Er zou pas sprake zijn van schending van het recht op het

ongestoord genot van zijn eigendom indien, met de door de overheid gevorderde bijdragen, geen wettig doel zou worden nagestreefd of indien zij onevenredig zouden zijn met dat doel.

B.53.2. Te dezen beantwoordt de ambtshalve aansluiting van de openbare ziekenhuizen die reeds onherroepelijk waren aangesloten bij een systeem van solidaire financiering van de pensioenen van hun voormalige vastbenoemde personeelsleden en van de rechthebbenden van die laatsten, aan de legitieme doelstelling die erin bestaat een duurzame financiering van die pensioenen te waarborgen door de grootst mogelijke solidariteitsbasis te creëren.

Overigens heeft de maatregel geen onevenredige gevolgen voor de situatie van die ziekenhuizen omdat de financiële moeilijkheden van die laatste geen verband houden met de pensioenlast die zij op zich nemen, en omdat de federale overheden zich ertoe hebben verbonden die moeilijkheden met andere budgettaire middelen te helpen verlichten.

B.54.1. Het Hof moet nog nagaan of de wetgever geen met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet strijdig verschil in behandeling heeft gecreëerd door de ziekenhuizen die worden beheerd door lokale overheidsbesturen, op te nemen in het gesolidariseerd pensioenfonds van de RSZPPO.

B.54.2. Wat de eerste door de verzoekende partijen aangevoerde vergelijking betreft, tussen de ziekenhuizen van de overheidssector en de ziekenhuizen van de privésector, dient erop te worden gewezen dat die twee categorieën van werkgevers essentiële verschillen vertonen op het gebied van de financiering van de pensioenen die hun voormalige personeelsleden en de rechthebbenden van die laatste genieten, zodat het verschil in behandeling niet zonder redelijke verantwoording is.

B.54.3. Wat de tweede door de verzoekende partijen aangevoerde vergelijking betreft, tussen de ziekenhuizen van de overheidssector en de andere lokale overheidsbesturen die zijn onderworpen aan hetzelfde stelsel van financiering van de pensioenen van hun vastbenoemde personeelsleden, bevinden die werkgevers zich niet, in het licht van het doel dat erin bestaat de financiering van de pensioenen te waarborgen, in situaties die dermate verschillen dat zij de wetgever zouden verplichten om ze op verschillende wijze te behandelen wat de toepassing van de bestreden wet betreft. Zowel de ene als de andere categorie namen immers reeds vóór de inwerkingtreding van de bestreden wet deel aan dezelfde financieringsstelsels binnen de

voormalige pools. Aangezien, zoals in B.52 wordt onderstreept, de financiële moeilijkheden van de ziekenhuizen van de overheidssector door de overheden in aanmerking moeten worden genomen via andere reglementeringen, vormen die moeilijkheden overigens, in de veronderstelling dat alleen de openbare ziekenhuizen en niet ook andere lokale overheidswerkgevers ze zouden ondervinden, geen kenmerk dat de wetgever zou verplichten die werkgevers anders te behandelen dan de andere lokale overheidsbesturen, wat de financiering van de pensioenen betreft.

B.55. De middelen zijn niet gegrond.

B.56.1. Het derde middel in de zaak nr. 5393 is afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de beginselen van rechtszekerheid, redelijkheid, zorgvuldigheid en motivering. De verzoekende partijen zijn van mening dat die beginselen worden geschonden in zoverre de lokale overheidswerkgevers niet konden voorzien, op het ogenblik dat zij personeel hebben tewerkgesteld hetzij op contractuele basis, hetzij op statutaire basis, dat die keuze aanzienlijke gevolgen zou hebben voor de pensioenbijdragen die zij met toepassing van de bestreden wet verschuldigd zijn, en in zoverre de wetgever niet de buitensporige financiële gevolgen die deze wet zou hebben voor de situatie van bepaalde lokale overheidswerkgevers heeft onderzocht.

B.56.2. Om de in B.51 aangegeven reden onderzoekt het Hof het middel niet in zoverre het is afgeleid uit de schending van artikel 172 van de Grondwet.

B.57. Vanuit de noodzaak om de financiering te waarborgen van de pensioenen van de benoemde personeelsleden van de lokale besturen, heeft de wetgever maatregelen moeten nemen die onvermijdelijk gevolgen zouden hebben voor de financiën van de betrokken overheidswerkgevers. Hij heeft niettemin erop toegezien te vermijden dat de nieuwe reglementering een al te plots en onverwacht effect heeft. Zo heeft hij, in artikel 18 van de bestreden wet, voorzien in een geleidelijke stijging van de basispensioenbijdragepercentages. Op dezelfde wijze is de reglementering betreffende de regularisatiebijdrage enkel van toepassing op de benoemingen die plaatsvinden vanaf 1 januari 2012, en begint de termijn van vijf jaar waarin artikel 26, § 1, voorziet, pas te lopen op diezelfde datum. De betrokken werkgevers beschikken aldus over een redelijke termijn om, in voorkomend geval, hun handelwijze aan te passen.

B.58. Het middel is niet gegrond.

Om die redenen,

het Hof

verwerpt de beroepen.

Aldus uitgesproken in het Frans, het Nederlands en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op de openbare terechtzitting van 22 mei 2013.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

R. Henneuse